

2013

Beeldkwaliteitplan Traverse Dieren en Stationsgebied

Welstandcriteria en
Ruimtelijke ambitie

december 2013

Beeldkwaliteitplan Traverse Dieren en Stationsomgeving

Behoort bij besluit van
de Raad der gemeente
Rheden

d.d. 17 DEC 2013

de Griffier,

Nr.
1389

Welstandcriteria en
Ruimtelijke ambitie

welstandscriteria (blz. 34, 35, 39, 45 t/m 49 en 51)
vastgesteld door de gemeenteraad op: 17 december 2013

Inleiding	6
Deel 1 Analyse en concept.....	9
Deel 2 Welstandscriteria.....	23
Deel 3 Wensen.....	53

Inleiding

Sinds enkele jaren wordt er door de provincie Gelderland in samenwerking met de gemeente Rheden gewerkt aan een (infrastructuur-)project Traverse Dieren/ N348 door Dieren.

De kern van Dieren heeft te kampen met flinke verkeersproblemen en barrièrewerking. Het dorp wordt doorsneden door de spoorlijn Arnhem-Zutphen en de provinciale weg N348. De ligging en het gebruik van deze infrastructuurbundel leidt tot verkeersafwikkelingsproblemen: het spoor en de weg werken als een barrière voor de verbinding noord-zuid, de verkeersveiligheid is in het geding en het woon- en leefmilieu wordt aangetast. Doel van het project is om deze situatie te verbeteren.

De ingreep in het dorp Dieren, die wordt aangeduid als het project Traverse, brengt ruimtelijke mogelijkheden met zich mee. Op basis van een goede analyse van het gebied zijn de mogelijkheden verkend en uitgewerkt in ambities.

De kwaliteiten en potenties zijn reeds in een eerder stadium vastgelegd in een ambitiesdocument dat als inspiratie en richtinggevend kader heeft gediend bij de uitwerking van de plannen voor de Traverse Dieren en de stationsgebied.

Met het ambitiesdocument als kader is er een Inpassingplan Traverse Dieren en een landschapsplan Traverse Dieren opgesteld en daarnaast is er voor de uitwerking en aanbesteding een ontwerphandleiding gemaakt door de provincie Gelderland. Voor het stationsgebied is het ambitiesdocument gebruikt als kader voor het opstellen van een voorlopig ontwerp stationsgebied en het bestemmingsplan Dieren-Midden, locatie stationsgebied.

Alle ruimtelijke aspecten uit deze documenten komen samen in het voorliggende document beeldkwaliteit Traverse Dieren en stationsomgeving. En is bedoeld om de samenhang van de verschillende (deel)projecten en de ruimtelijke kwaliteit in het gebied te borgen.

Dit document is opgebouwd uit 3 delen:

Deel 1: Analyse en concept

Door wUrck opgesteld bij het maken van het ambitiedocument

Deel 2: Welstandscriteria

Aanvulling op de welstandsnota 2012, gebaseerd op de ontwerphandleiding Ruimtelijke inpassing Traverse Dieren opgesteld door Houtman + Sander

Deel 3: Wensen

De wensen, ontwikkelingen en mogelijkheden rondom de Traverse Dieren en stationsomgeving voor de toekomst die nu niet direct kunnen worden uitgevoerd.

Deel 1 Analyse en concept

Voor het maken van het ambitiedocument is door wUrck in samenwerking met de gemeentelijke stedenbouwkundig beleidsadviseur een analyse gemaakt van het dorp Dieren. Er is een concept ontwikkeld en er zijn ambities uitgesproken voor de ruimtelijke inpassing van de traverse door Dieren.

Deel 2 Welstandscriteria

Dit deel moet gelezen worden als een aanvulling op de welstandsnota 2012 waar deze niet toereikend is voor het gebied rondom de Traverse Dieren en de stationsomgeving. Het vormt het toetsingskader voor de welstand ter beoordeling van de gebouwde omgeving bij de vergunningverlening.

De criteria zijn verdeeld over 4 deelgebieden.

Kunstwerken N348/ N786

Hof te Dieren

Stationsomgeving

Dieren-Midden

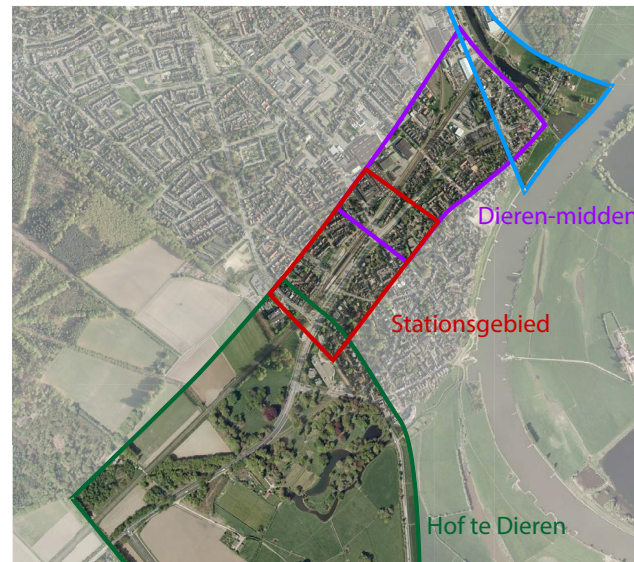
De rode lijn door het project, de Travesse zelf en de daaraan gerelateerde kunstwerken worden in een apart hoofdstuk beschreven.

De criteria zijn gebaseerd op het ontwerp gemaakt voor de ontwerphandleiding ruimtelijke inpassing Traverse Dieren, zoals deze gezamenlijk is opgesteld door provincie en gemeente. Deze handleiding zorgt ervoor dat de verschillende plannen rondom de Traverse en het station ruimtelijk een geheel gaan vormen en maakt inzichtelijk welke ambities ruimtelijk haalbaar zijn gebleken binnen de vooraf vastgestelde kaders.

Gedurende het proces dat is doorlopen bij het opstellen van de ontwerphandleiding ruimtelijke inpassing en de daarvan afgeleide welstandscriteria heeft een expertteam mee gekeken en input geleverd vanuit hun vakspecialisme.

Het expertteam bestaat uit experts op het gebied van landschap, cultuurhistorie, aanleg van wegen, bebouwing en stationomgevingen. Dit expertteam zal bij de aanbesteding worden toegevoegd aan de beoordelingscommissie voor het onderdeel ruimtelijke inpassing en het proces in de uitvoering begeleiden.

De welstandscriteria zijn vastgesteld door de raad.

Deel 3 Wensen

Het plan dat nu wordt gerealiseerd, is het meest optimale plan mogelijk binnen de vooraf vastgestelde kaders. Dit laat onverlet dat er meer wensen zijn, zoals vermeld in het ambitiedocument. Hoewel deze nu niet worden gerealiseerd, zou dit in de toekomst misschien wel mogelijk zijn. Daarom zijn deze ambities/ wensen in dit deel nog maals vastgelgd. Zodat deze kunnen dienen als een richtinggevend kader en inspiratiebron voor ruimtelijke plannen en de structuurvisie Dieren.

Het plangebied wordt gevormd door het gebied dat in eerste instantie vrijgehouden is voor de plannen van de Traverse en de stationsomgeving. Het gemaakte Inpassingplan Traverse Dieren en het bestemmingplan Dieren-Midden, locatie stationsgebied, beslaan niet het gehele plangebied. Voor de overgebleven delen zijn of worden aparte bestemmingsplannen gemaakt. Deze vallen buiten de scope van dit project. Echter, daar waar de welstandsnota 2012 nog niet is inspeelt op deze gebieden zijn deze opgenomen in deel 2 van de welstandscriteria van dit document. Ook de wensen zoals genoemd in deel 3 gaan over het gehele plangebied en reiken dus verder dan het inpassingplan en bestemmingplan.

2013

Deel 1

Analyse en concept

Opgesteld door:

wUrck
architectuur stedenbouw landschap

Analyse

Geografische ligging

De kern Dieren heeft een bijzondere ligging aan de voet van de stuwwal op de overgang van de Veluwezoom met het IJsseldal. Een gebied dat gekenmerkt wordt door landgoederen, dorpen en akkerbouwlanden.

Bij Dieren is de overgangszone smal en raakt de Veluwe de IJssel. Hierdoor is het contrast tussen de besloten Veluwe en de weidsheid van de IJssel sterk voelbaar.

De overgang van de verschillende landschapstypen heeft voor een grote diversiteit van gebruik van het land gezorgd. De Veluwe is een bosrijk gebied met grote hoogteverschillen, en vormt de noordelijke en westelijke rand van Dieren.

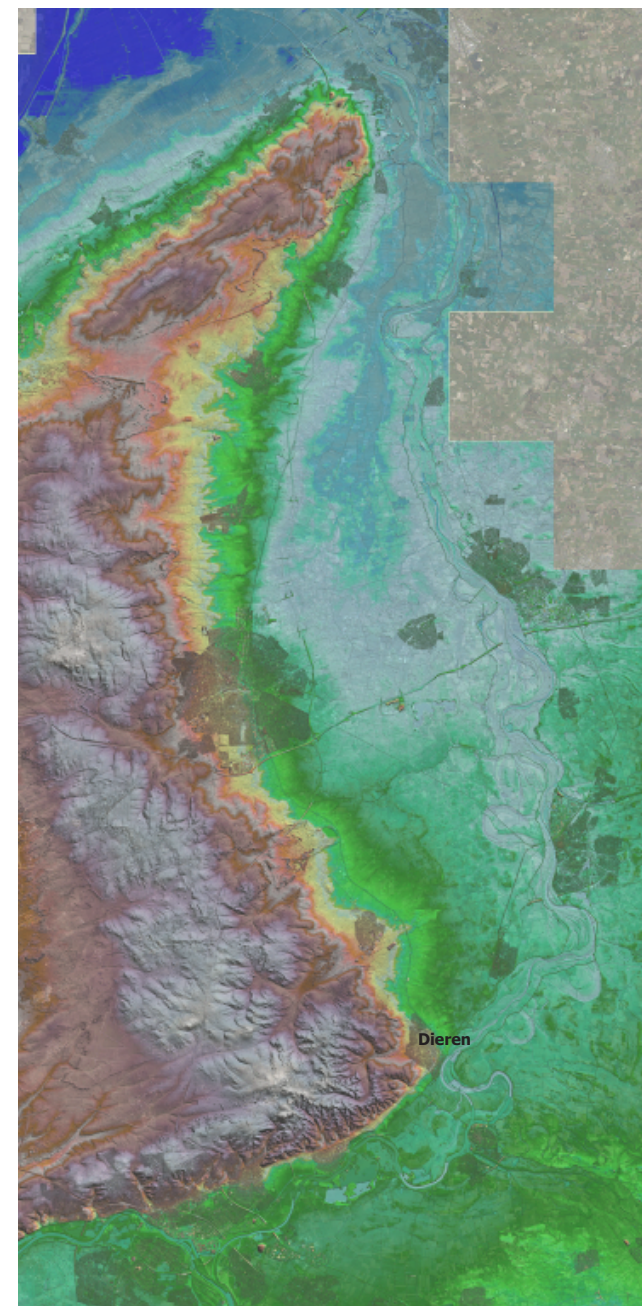
De zuid-oostelijke rand van Dieren ligt aan het IJsseldal, een overwegend open gebied van agrarisch landschap van uiterwaarden en achter de dijk beschermde oeverwallen en komgronden. Ter hoogte van Dieren zijn de uiterwaarden smal en reikt het dorp tot aan de rivier de IJssel.

De oostelijke rand van Dieren wordt gevormd door het gegraven Apeldoorns Kanaal. Het kanaal loopt van Hattem via Apeldoorn tot Dieren waar het kanaal via een sluis uitmondt in de IJssel.

De infrastructuur verloopt via de landschappelijke overgangen. De spoorlijn van Dieren naar Arnhem gaat langs de zuidelijke rand van de Veluwe. Het oude spoorlijntje richting Apeldoorn loopt ter hoogte van Dieren geclusterd met het kanaal en de N786. Het spoor in oostelijke richting loopt parallel aan de N348 op de overgang van de uiterwaarden en het door dijken beschermde land.

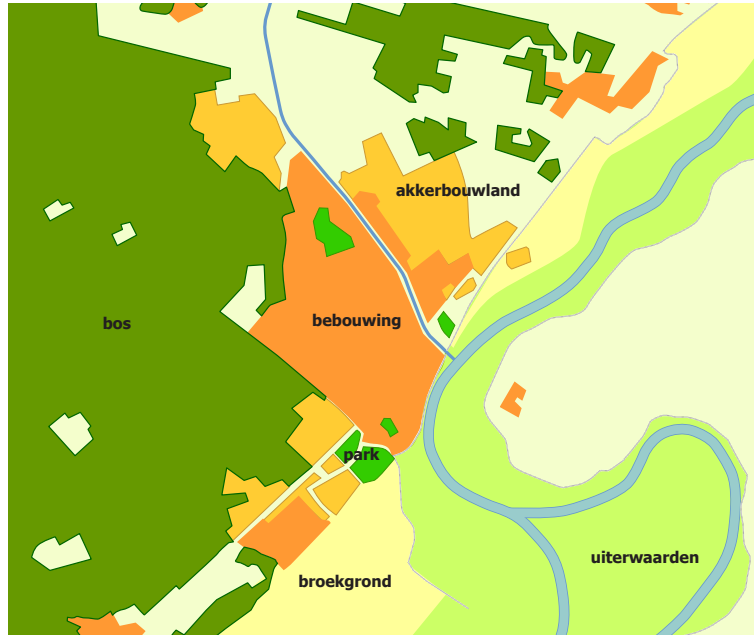

structuurkaart

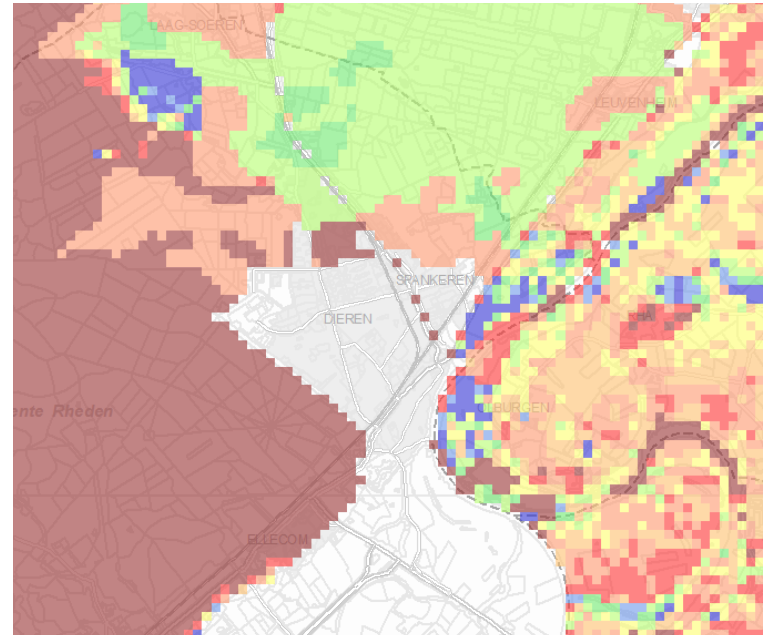

hoogten (AHN)

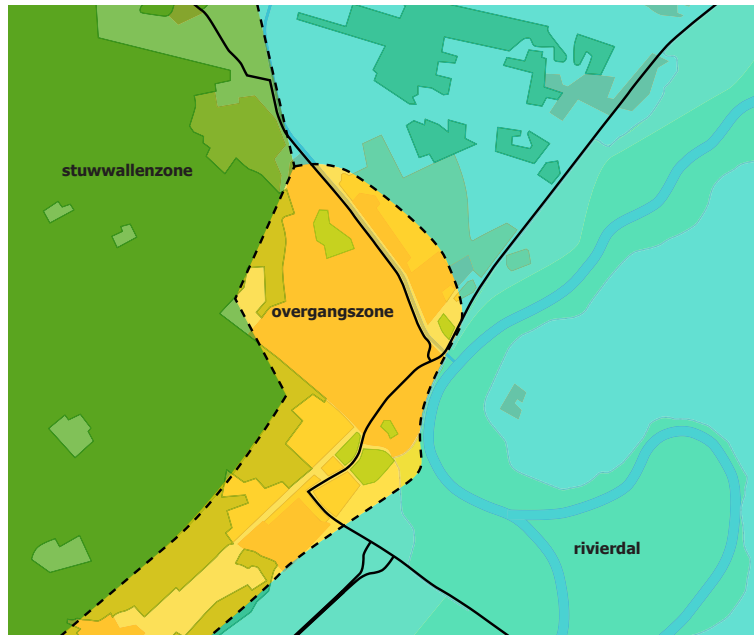
bron: Ambitiedocument Traverse Dieren en omgeving, 2012

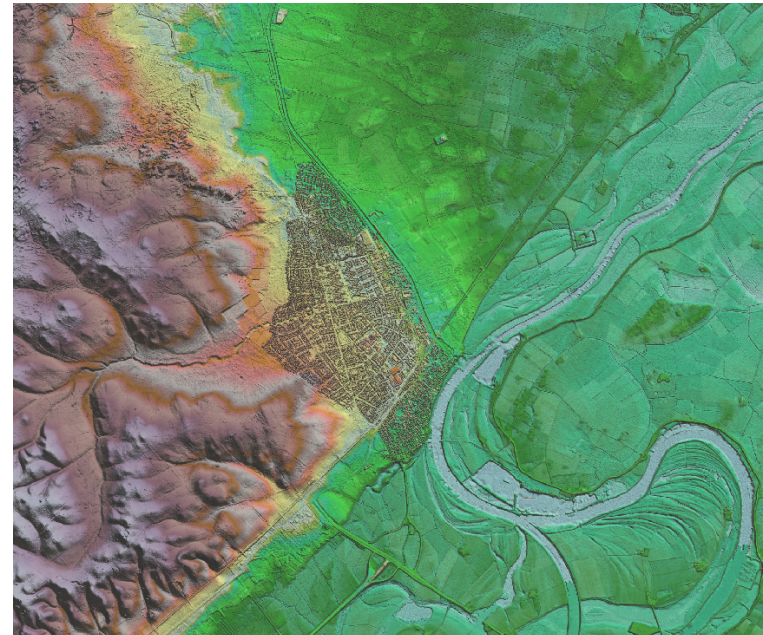
gebruik

gemiddelde hoogste grondwaterstand

landschappelijke zones

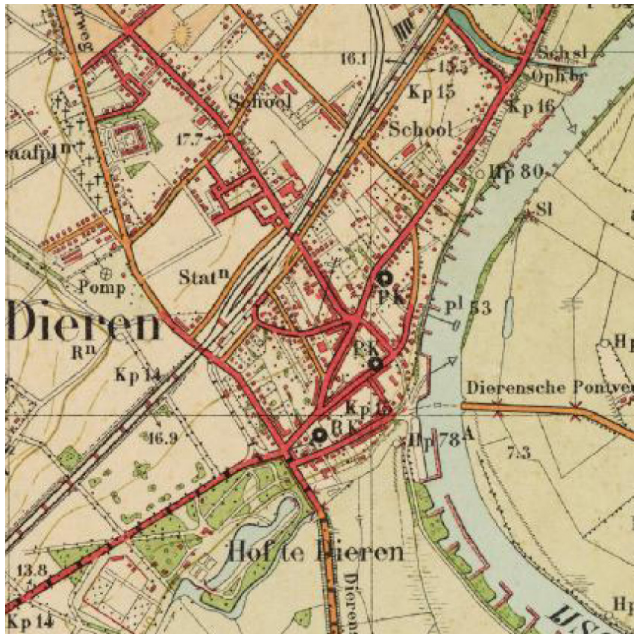
hoogten (AHN)

Analyse

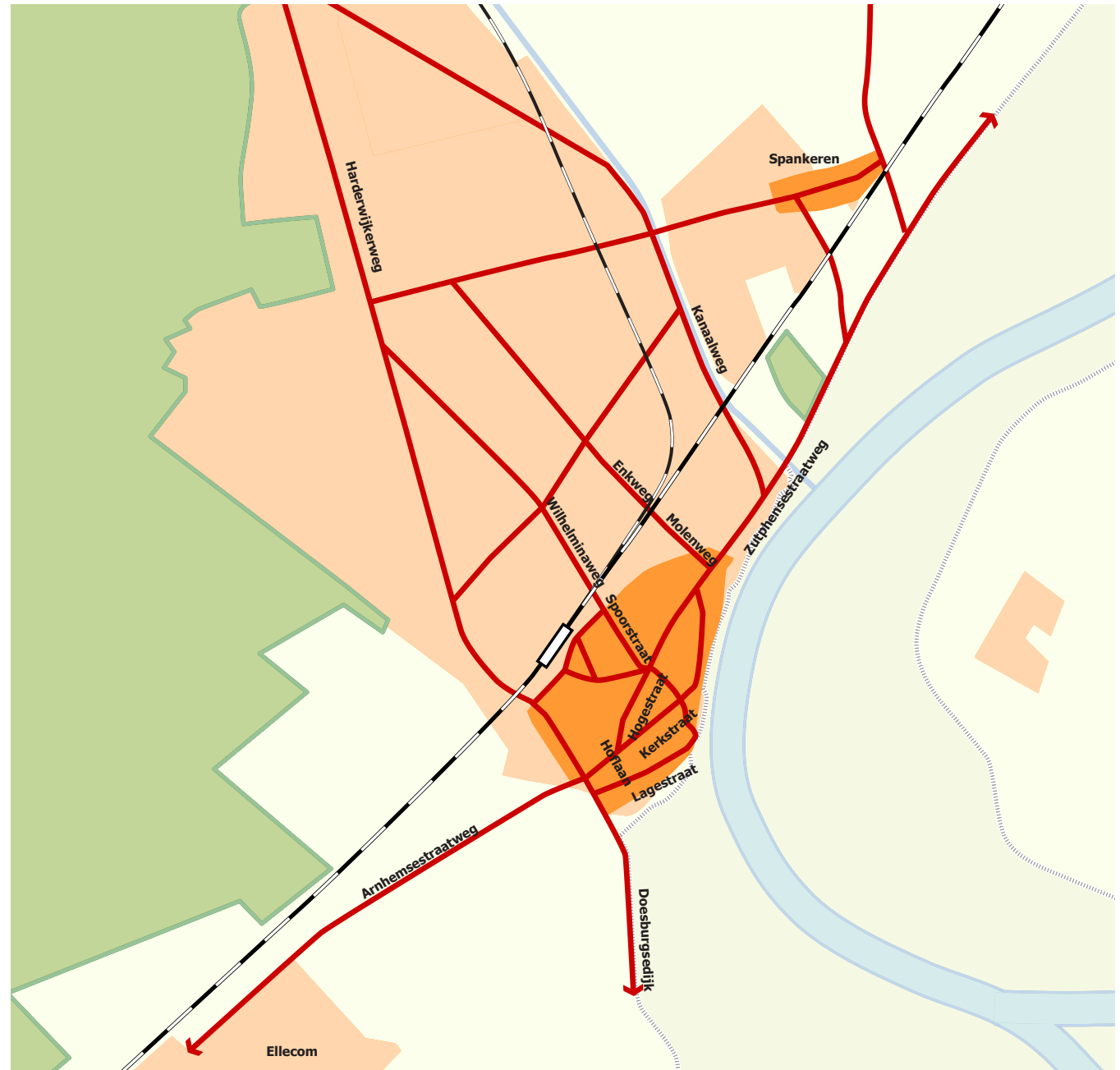
Occupatie

Het dorp Dieren is in de Middeleeuwen ontstaan op de oostflank van de, in de ijstijd gevormde, stuwwal van de Veluwe. De oude dorpskern ligt op de oeverwal in de overgangszone tussen de heuvelachtige bossen van de Veluwe en het weidse open IJsseldal.

Dieren is een esdorp dat van oudsher een agrarisch karakter had, met een brink, akkercomplex, enk en boerderijen in de nabijheid. De historische dorpskern is gevormd rondom de brink, het oude centrum. Het oude wegenpatroon waaraan de kern is gelegen volgt de hoogtelijnen van de stuwwal.

historisch stratenpatroon

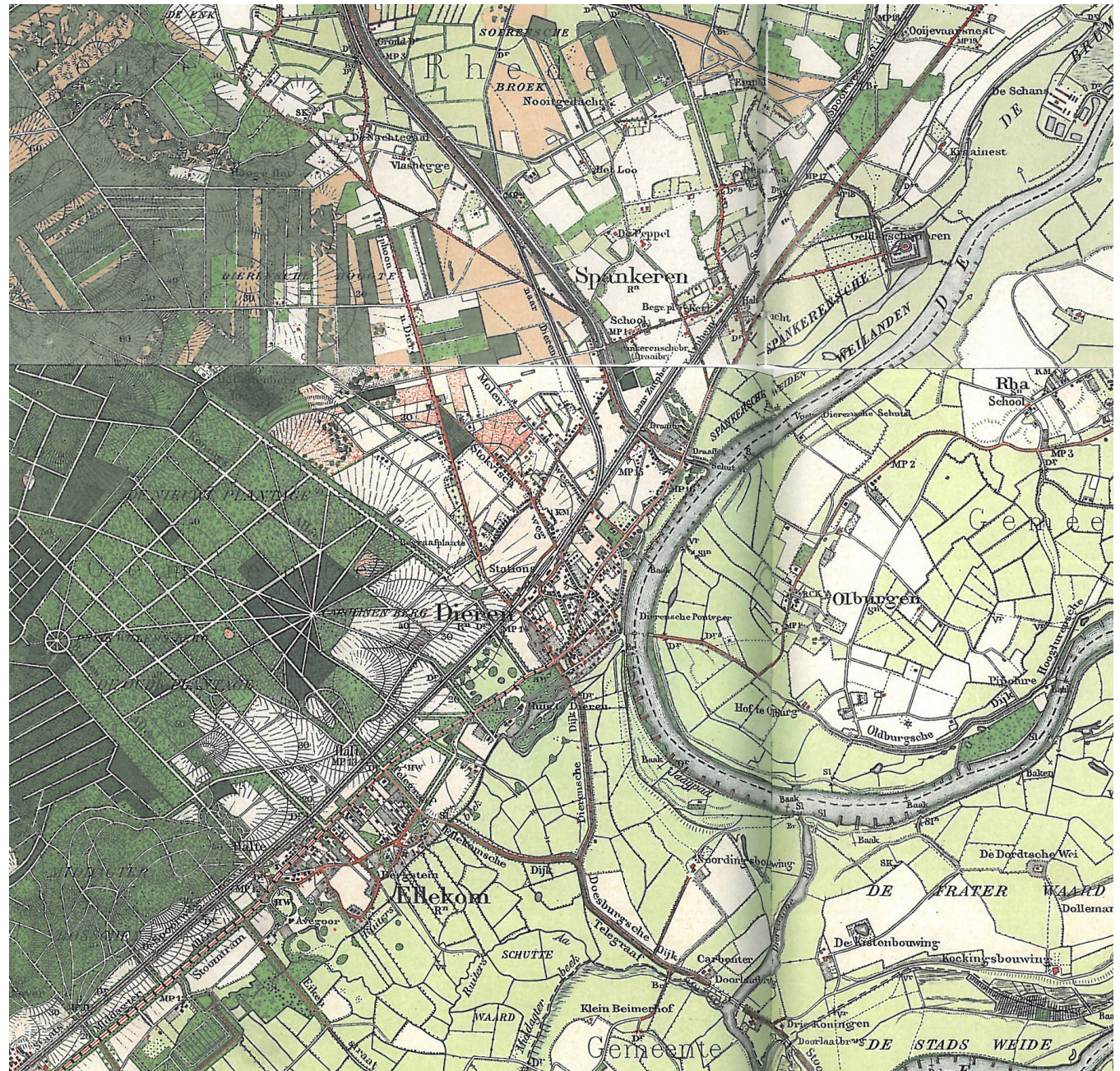

historisch statenpatroon

De verkaveling heeft hoofdzakelijk een noord-zuidelijke richting, zoals bij de Hogestraat/Kerkstraat en de Lagestraat. De langgerekte structuur van het oorspronkelijke esdorp domineert nog steeds in het huidige wegenpatroon.

De oude postroute over de Arnhemstestraatweg en de Zutphensestraatweg (die vroeger in elkaars verlengde lagen) zijn historische wegen die de nederzettingen en landgoederen met elkaar verbond. De bebouwingstypologie van de oude dorpskern wordt gekenmerkt door lintbebouwing, kleinschalige woningen met een individuele uitstraling. Boerderijachtige bebouwing herinnert nog aan het agrarische verleden.

Dieren bleef tot in de 19de eeuw een kleine, overwegend agrarische nederzetting met akkerland aan de voet van de stuwwal, hogerop bossen en heidevelden, alsmede weidegronden langs de IJssel.

bron: Ambitiedocument Traverse Dieren en omgeving, 2012

Analyse

De komst van het spoor en het kanaal hebben industriële ontwikkelingen in gang gezet. Hiermee werd Dieren een aantrekkelijke vestigingsplaats voor industriële bedrijven en handelsondernemingen. Langs de spoorlijn en het kanaal ontstond geleidelijk een langgerekt lint van industriële bebouwing.

Onder invloed van de nieuwe verkeersmiddelen verdichtte de bebouwing aan het bestaande wegenpatroon, voornamelijk met villa's uit de periode 1870-1940. Deze vrijstaande villa's aan de Burgemeester de Bruinstraat vormen de entree van het dorp.

topografische kaart 2000

huidig stratenpatroon

In de 20e eeuw is Dieren-noord gegroeid tot een grootschalig nieuw dorpsdeel dat in oppervlak zo'n vijf maal groter is dan de oude dorpskern. Dieren-noord kenmerkt zich door langgerekte bebouwing, bestaande uit veel sociale woningbouw. Deze rijwoningen hebben een grove korrel met een gestrekt karakter.

De relatie met de oude dorpskern ging geleidelijk aan verloren, vooral ook door de aanleg van de steeds drukker Burgemeester de Bruinstraat vanaf de jaren zestig. Deze straat werd een fysieke barrière tussen de dorpskern en het na oorlogse Dieren. Het station kreeg hierdoor een geïsoleerde ligging; alleen de benaming Stationsplein refereert nog aan de voormalige gerichtheid op de tegenoverliggende bebouwing van het oude dorp. Door de ontwikkeling van het winkelcentrum Calluna, in de jaren zeventig, kreeg Dieren Noord een nieuw 'hart' aan de noordzijde van het spoor.

Doordat het spoor steeds intensiever gebruikt wordt en de groei van de verkeersintensiteiten op de Burgemeester de Bruinstraat sterk zijn gestegen is ook het gevoel van barrièrewerking steeds groter geworden. Dat gevoel heeft met name te maken met het oponthoud bij het spoor, maar wellicht meer nog met het grote contrast tussen het verwachtingspatroon bij 'verkeersbewegingen in een dorps situatie' en wat de intensiteiten, met name veroorzaakt door het doorgaande verkeer, in werkelijkheid zijn. Bovendien wordt het beeld van drukte, congestie en onveiligheid versterkt door de combinatie van spoorwegsluitingen en opstropend verkeer op de nabijgelegen kruispunten.

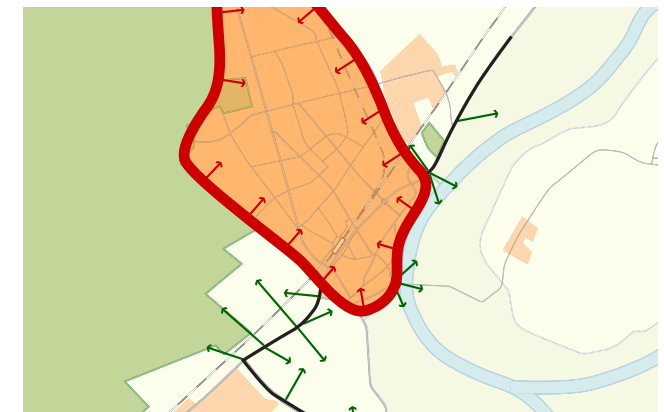
infrastructuur

Introvert en extravert

Dieren ligt ingeklemd tussen de Veluwe en de IJssel. Binnen de bebouwde kom is de ruimtelijke relatie met het landschap beperkt. De randen van het dorp worden gekenmerkt door achterkanten, waardoor achtertuinen overgaan in de Veluwe en de uiterwaarden. Zowel de Veluwezoom als het IJsseldal zijn vanuit de dorpskern beperkt toegankelijk. De bebouwing aan de veerstoep is daarop een uitzondering en is op de rivier georiënteerd. Ter hoogte van de sluis is het kanaal verbreed en is er zicht op het kanaal en de IJssel.

De toegangswegen van Dieren geven zicht op het landschap. De weg door Hof te Dieren vormt een prachtige toegangsweg waar vandaan zowel de openheid van de IJssel en de bosrijke Veluwe zichtbaar is. De slingerende route accentueert deze contrasten. De oostelijke entreeweg over de dijk geeft een weids zicht over het IJsseldal.

bron: Ambitiedocument Traverse Dieren en omgeving, 2012

beleving van het landscha 15

Concept

De route over de provinciale weg kan gezien worden als een kralenketting die verschillende gebieden aan elkaar rijgt. Het moment waarop de weggebruiker Dieren passeert is feitelijk een korte stedelijke onderbreking van een verder landschappelijke route. Door het karakter van de gebieden te versterken ontstaat er meer contrast tussen de gebieden onderling en worden ze beter 'leesbaar'.

De N348 heeft een landschappelijk karakter, waarbij de weg tussen Arnhem en Dieren over de rivierdijk loopt door het IJsseldal, met weids zicht aan de zuidzijde op de IJssel en zicht op de bosrijke Veluwe aan de noordzijde met verschillende landgoederen. De route door Hof te Dieren zou opgevat kunnen worden als een oprijlaan door het landgoed naar de kern van Dieren. Het stationsgebied is dan de entree van het dorp. Tegelijkertijd is het een centrale openbare ruimte tussen Dieren-noord en Dieren-zuid: een 'stationsbrink'.

Aan de andere kant van de stationsbrink is weer een oprijlaan, nu vanuit de richting Zutphen en Apeldoorn. De laan is een groene zone met een gekaderd zicht door lange bomenrijen. Vervolgens wordt de sluis gekruist, de oostelijke entree van Dieren, een bijzondere plek vanwaar zicht is op zowel het Apeldoorns Kanaal als op de IJssel. Het extreme verschil in het waterpeil, benadrukt deze overgang. De route gaat in oostelijke richting verder over de rivierdijk, vanwaar er een weids zicht is over de IJssel en een zone met boerderijen.

De ruimtelijke relatie tussen het stedelijk gebied van Dieren en het landschap is beperkt. Momenteel is in het dorp de bijzondere ligging nauwelijks voelbaar. De nieuwe inpassing van de provinciale weg door Dieren schept de kans om het omliggende landschap de kern in te trekken en voelbaar te maken.

Van oudsher was de brink aan de Hogestraat/Kerkstraat het centrum van Dieren. Tegenwoordig bestaat Dieren uit meerdere centra. De oude brink heeft zijn functie verloren en vormt niet meer het middelpunt van Dieren. In historisch Dieren vormt het plein op de kruising van de Spoorstraat/Kruisstraat met Hogestraat/Zutphensestraatweg met veel horeca een nieuw centrum; de horeca brink. De kern van Dieren-noord wordt gevormd door het winkelcentrum Calluna; de commerciële brink. Door deze plekken met elkaar te verbinden via de Spoorstraat-Wilhelminaweg ontstaat er een dorpsas

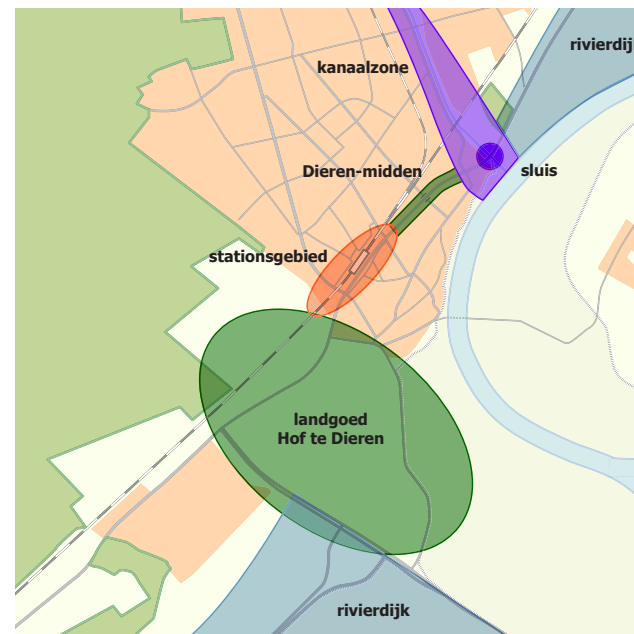
De ruimte rondom het station biedt de mogelijkheid om de oude dorpskern met Dieren-noord te verbinden. De stationsbrink als open ruimte is omringd door de randen van de twee verschillende werelden met het station als centrale plek. Het gebied heeft een transitfunctie, de overstap van openbaar vervoer, gemotoriseerd verkeer

en langzaam verkeer. Daarnaast zal de brink een ruimte zijn voor ontmoeten en verblijven, een gebied waar de bijzondere ligging van Dieren aan de Veluwe herkenbaar is.

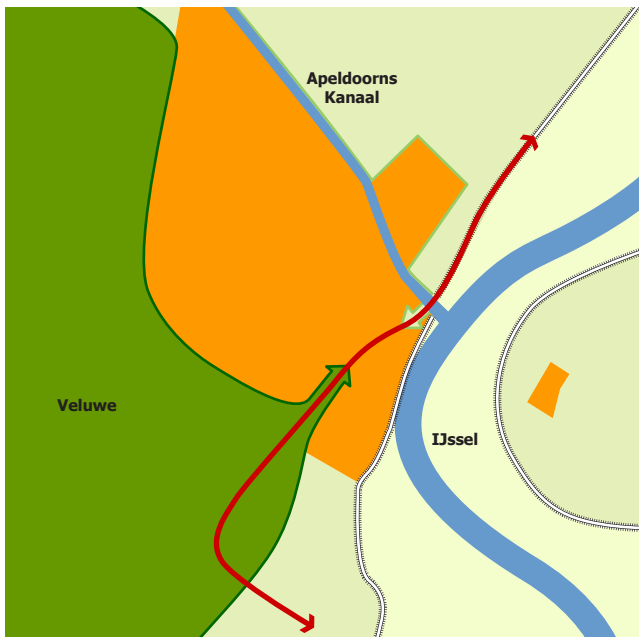
De noordkant van de dorpsas wordt gevormd door een grote open driehoekige ruimte, de Dierense speeltuin, deze ruimte kan gezien worden als kinderbrink. Aan de zuidzijde van de as ligt de Veerstoep aan de IJssel, een plein aan het water, ofwel een waterbrink.

De nieuwe brinken kunnen door middel van de dorpsas (Wilhelminaweg/Spoorstraat) met elkaar verbonden worden. Uit de voorgaande studies (Gebiedsvisie Dorpsas en centrum Dieren) is gebleken dat de dorpsas een functionele drager is voor verschillende voorzieningen, functies en openbare ruimtes. De dorpsas loopt over de Wilhelminaweg/Spoorstraat/Kruisstraat van de Veerstoep aan de IJssel tot aan de Dierense speeltuin in Dieren-noord.

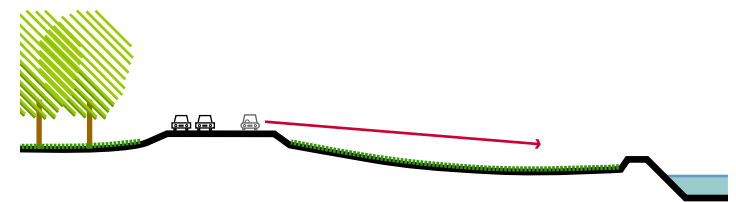
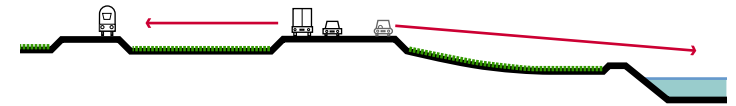
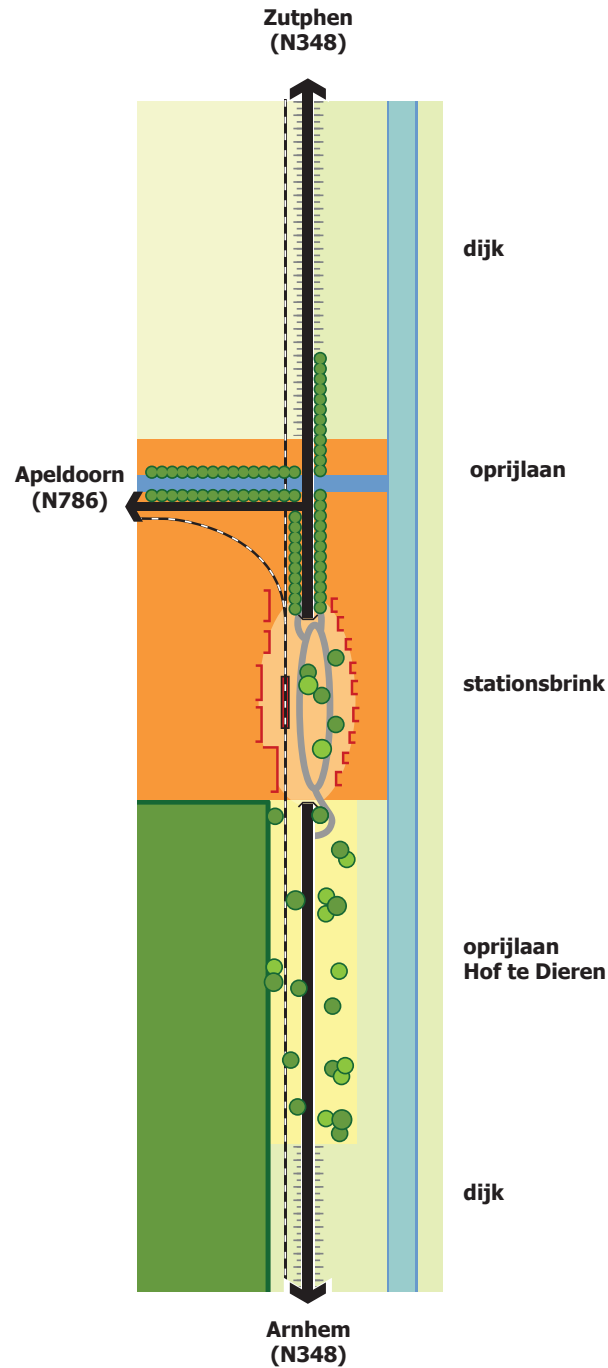
De Stationsbrink zou een sterke aanvulling kunnen zijn in de reeks van verschillende 'evenementen' aan de Dorpsas. Als belangrijkste gemeenschappelijke openbare ruimte van oud en nieuw Dieren kan de Stationsbrink ingezet worden om op het niveau van de openbare ruimte een sterkere en kwalitatief hoogwaardigere koppeling te maken tussen de 2 delen van de Dorpsas aan weerszijden van het spoor.

concept; opeenvolging van deelgebieden

landschap naar binnen trekken

bron: Ambitiedocument Traverse Dieren en omgeving, 2012

Ambitie Traverse Dieren

- Landschap het stedelijk gebied intrekken.
- Overgang Veluwe IJssel zoveel mogelijk zichtbaar maken.
- Dorpse karakter presenteren aan de traverse.
- Ruimtelijke en functionele relatie oude dorpskern en Dieren-noord versterken.
- Contrast tussen dorpskern en Dieren-noord versterken.
- Ingrepen in infrastructuur versterken gewenste identiteit en karakter per deelgebied.
- Sporadische toevoegingen nieuwe bebouwing om bestaande ruimtelijke structuur te versterken.
- Ontvlechten lokaal en doorgaand verkeer.
- Vormgeving wegontwerp voor lokaal verkeer passend bij schaal en informele karakter.
- Traverse is naast transitzone ook verblijfszone, met name in stationsomgeving.
- Lokale verplaatsingen fietsers en voetgangers zoveel mogelijk op maaiveldniveau.

Het plangebied wordt vanuit de ruimtelijke compositie en het hiervoor beschreven concept ingedeeld in 4 deelgebieden:

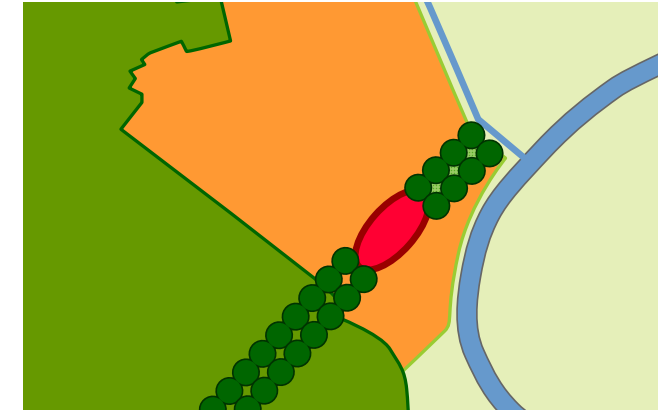
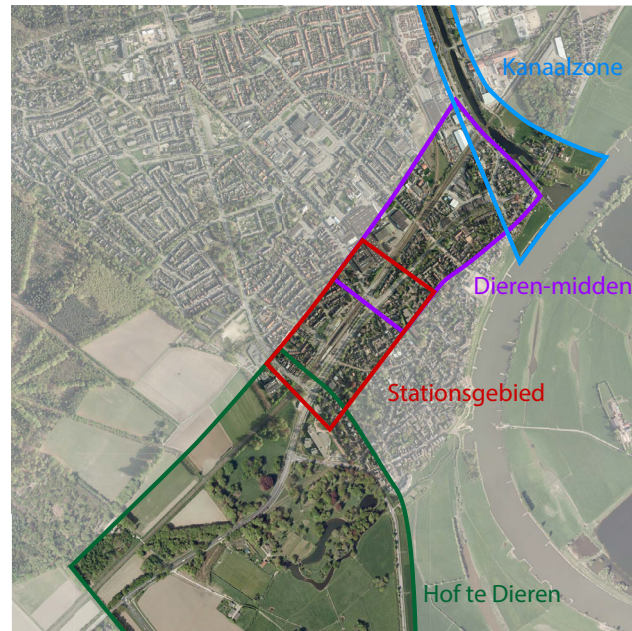
1. Hof te Dieren
2. Stationsgebied
3. Dieren-midden
4. Kanaalzone

Op de volgende pagina's worden de ambities op ieder deelgebied toegespitst.

Traverse en lokale wegen versterken per deelgebied

De inpassing van de nieuwe weginfrastructuur moet de geleding van het plangebied in de onderscheiden deelgebieden met hun eigen sferen helpen versterken.

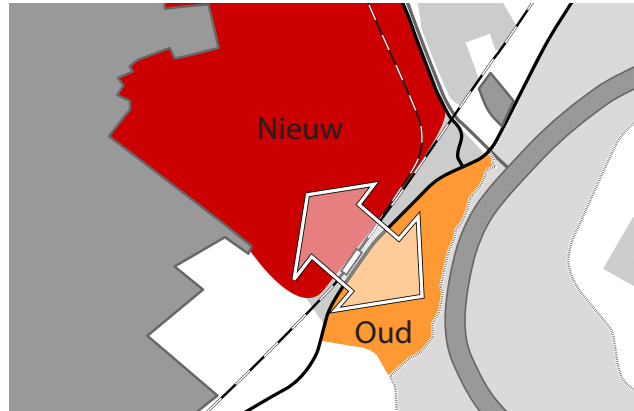
Traverse naast transitzone ook verblijfszone

De twee entrees van Dieren worden opgevat als twee 'oprijlanen'. De zone centraal in het dorp, schakelstuk tussen oud en nieuw, krijgt een nieuwe eigen identiteit. De nadruk ligt hier op het lokale, het dorpse. Het heeft meer het karakter van een verblijfsplek dan van een transitzone. Er dient veel aandacht uit te gaan naar een hoge kwaliteit voor de openbare ruimte.

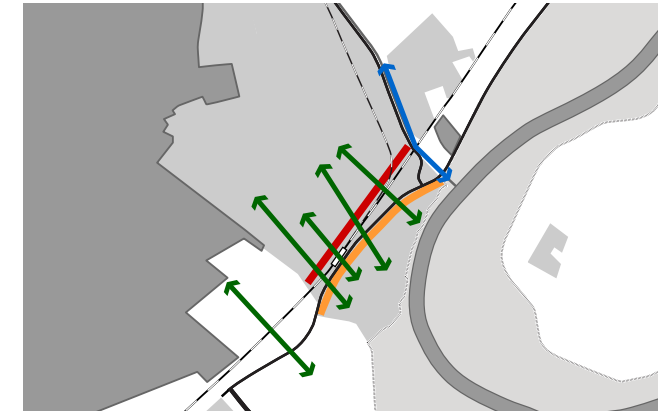
Landschap naar binnen trekken

De ligging aan de Veluwe, het kanaal en de IJssel is zeer bijzonder. Nu ligt er de kans om de brede ruimte die is ontstaan door de verkeersstructuur kwalitatief te verbeteren door aan beide zijden van het dorp het landschap naar binnen te trekken en de overgang van de Veluwe naar de IJssel beleefbaar te maken en een groene stationsbrink te creëren.

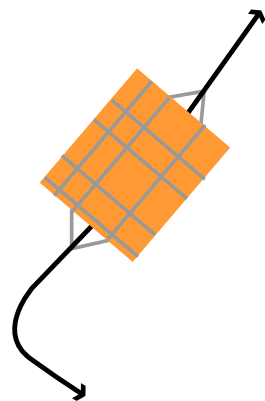
Contrast oud en nieuw versterken en gebieden verbinden

Dieren is door het spoor en de traverse verdeeld in twee delen; Dieren-noord en Dieren-zuid. Beide gebieden hebben ieder een eigen karakter wat zich kenmerkt in bouwperiode, bebouwingstypologie en architectuur. Deze verscheidenheid is een kwaliteit die versterkt mag worden. In de zone tussen deze twee gebieden moet de nieuwe inrichting de ruimtelijke en functionele verbinding tussen beiden bewerkstelligen.

functionele continuïteit en ruimtelijke verscheidenheid

Het lokale wegennet heeft van oorsprong een heldere noordwest-zuidoost relatie. Het toenemende regionale verkeer vergroot de barrière tussen noord en zuid. De ambitie is om de functionele continuïteit te versterken en de barrièrewerking te slechten. Daar horen, met name voor het langzaam verkeer, gestrekte routes bij; passend binnen de bestaande structuur van het stratenpatroon.

ontvlechten lokaal en regionaal verkeer

De doorgaande provinciale weg en het lokale stratenpatroon zijn twee verschillende grootheden die zoveel als mogelijk los van elkaar worden gezien, zowel qua inpassing als qua beeld. Het lokale verkeer wikkelt zich af op het maaiveld, ook in het geval van eventueel ongelijkvloerse kruisingen. Qua verkeersontwerp en buitenruimteontwerp worden de lokale wegen zoveel mogelijk los gezien van de doorgaande weg. Het lokale wegennet is hierbij in beeld belangrijker dan het beeld van de doorgaande weg.

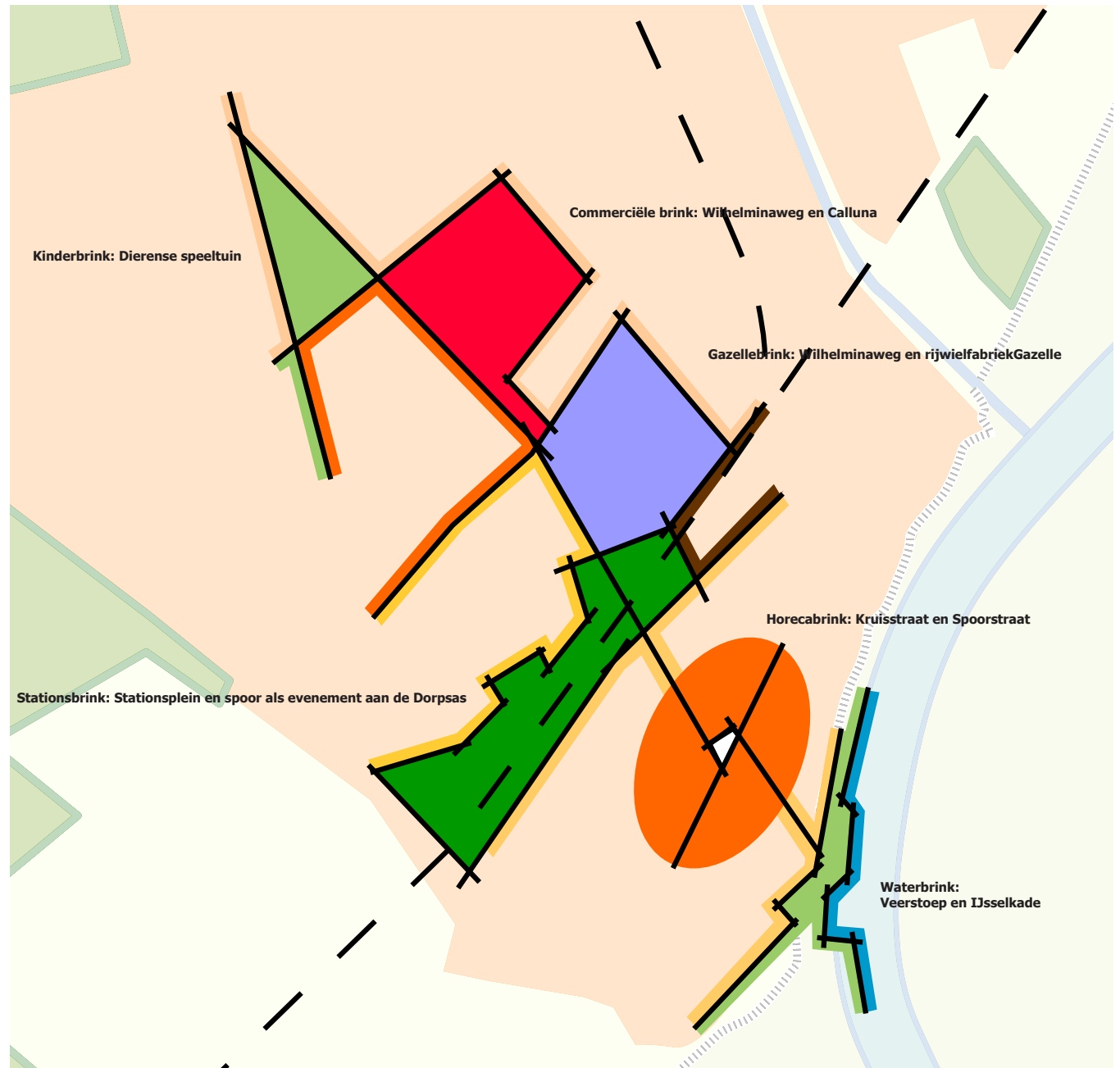
Ambitie Stationsgebied

Ruimtelijke structuur in context dorp

Van oudsher was de brink aan de Hogestraat/Kerkstraat het centrum van Dieren. Tegenwoordig bestaat Dieren uit meerdere centra. De oude brink heeft zijn functie verloren en vormt niet meer het middelpunt van Dieren. In historische Dieren vormt het plein op de kruising van de Spoorstraat/Kruisstraat met Hogestraat/Zutphense Straatweg met veel horeca een nieuw centrum; de horeca brink. De kern van Dieren-noord wordt gevormd door het winkelcentrum Calluna; de commerciële brink. De ruimte rondom het station biedt de mogelijkheid om de oude dorpskern met Dieren-noord te verbinden. De stationsbrink als open ruimte omringd door de randen van de twee verschillende werelden met het station als centrale plek. Het gebied heeft een transitfunctie, de overstap van openbaar vervoer, gemotoriseerd verkeer en langzaam verkeer. Daarnaast zal de brink een ruimte zijn voor ontmoeten en verblijven, een gebied waar de bijzondere ligging van Dieren aan de Veluwe herkenbaar is. De noordkant van de dorpsas wordt gevormd door een grote open driehoekige ruimte, de Dierense speeltuin, deze ruimte kan gezien worden als kinderbrink. Aan de zuidzijde van de as ligt de Veerstoep aan de IJssel, een plein aan het water, ofwel een waterbrink.

historische 'Oude' brink

Dorpsas via verschillende brinken in Dieren

De nieuwe brinken kunnen door middel van de dorpsas (Wilhelminaweg/Spoorstraat) met elkaar verbonden worden.

Uit de voorgaande studies (Gebiedsvisie Dorpsas en centrum Dieren) is gebleken dat de dorpsas een functionele drager is voor verschillende voorzieningen, functies en openbare ruimtes. De dorpsas loopt over de Wilhelminaweg / Spoorstraat / Kruisstraat van de Veerstoep aan de IJssel tot aan de Dierense speeltuin in Dierennoord.

De Stationsbrink zou een sterke aanvulling kunnen zijn in de reeks van verschillende 'evenementen' aan de Dorps-as. Als belangrijkste gemeenschappelijke openbare ruimte van oud en nieuw Dieren kan de Stationsbrink ingezet worden om op het niveau van de openbare ruimte een sterkere en kwalitatief hoogwaardigere koppeling te maken tussen de 2 delen van de Dorpsas aan weerszijden van het spoor.

(SAB/gemeente Rheden)

gebiedsvisie: Dorpsas en centrum Dieren

kinderbrink

horecabrink

commerciële brink

waterbrink

Gazellebrink

bron: Ambitiedocument Traverse Dieren en omgeving, 2012

2013

Deel 2

Behoort bij besluit van
de Raad der gemeente
Rheden

d.d. 17 DEC 2013

Nr.
1389

de Griffier,

Handwritten signature in purple ink.

gemeente Rheden

Welstandscriteria
Traverse Dieren
Stationsomgeving
aanvulling op
welstandsnota 2012

vastgesteld door de
gemeenteraad
blz. 34, 35, 45 t/m 49 en 51
op: 17 december 2013

Doel

Deel 2 (welstandscriteria) vormt een verplicht beleidskader bij de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit van de gebouwde omgeving bij de vergunningverlening en is daarom vastgesteld door de raad.

Aandachtsvelden bij de beoordeling

Bij de beoordeling door de welstandscommissie wordt bij het bouwplan gekeken naar:

1. Relatie met de omgeving.

Aansluiten bij de karakteristieken van de bebouwing in de omgeving. Daarbij wordt onder meer gelet op:

- oriëntatie en ontsluiting;
- plaatsing op de kavel;
- hoofdmassa (hoogte, breedte, kapvorm, ...);
- positionering aan- en opbouwen (dakcapellen, serres, erkers, ...);
- hoofdmateriaal- en kleurgebruik.

2. Het bouwplan op zichzelf

- compositie van de hoofdmassa (verhoudingen hoofdvorm, dakvorm, ...);
- compositie van gevelindeling (vlakken, openingen, onderlinge verhoudingen);
- vormgeving van 'ondergeschikte elementen' (dakcapellen, erkers, goten, ...);
- materiaal- en kleurgebruik.

3. De detaillering

- kozijnindeling en -detaillering;
- detaillering van karakteristieke bouw- en esthetisch belangrijke elementen als dakcapellen, erkers, goten, ...);
- genuanceerd materiaal- en kleurgebruik.

Aan de hand van deze criteria kan een weloverwogen advies worden gegeven aan het college van Burgemeester en Wethouders bij vergunningverlening.

Omdat het bij de inrichting van de Traverse Dieren gaat om een geheel nieuw in te richten openbaar gebied wordt voor de architectonische uitwerking in deze fase welstandsniveau 1 toegepast. Voor herinrichting van het stationsgebied waar het gaat om nieuwe bebouwing rondom een tevens geheel nieuw in te richten openbaar gebied wordt het ook welstandsniveau 1 toegepast op de architectonische uitwerking.

Voor zowel de Harderwijkerweg, als hoofdonthutingsweg, als voor de gehele historische kern van Dieren tot aan de spoorlijn en het stationsgebouw op het perron is, vanwege de cultuurhistorische waarde daarvan, welstandsniveau 1 van toepassing.

Voor de bestaande bebouwing in het plangebied aan de Prins Bernhardlaan en Noorder Parallelweg wordt vanwege de beperkte kwetsbaarheid van het architectonische karakter welstandsniveau 2 toegepast.

Algemene criteria

In het geval dat de welstandscriteria ontoereikend zijn of wanneer een bouwplan afwijkt van de welstandscriteria, maar door een bijzondere schoonheid een gewenste toevoeging aan de omgeving is, kan worden teruggevallen op algemeen geldende kwaliteitsprincipes. Zie welstandsnota 2012.

Leeswijzer

De welstandscriteria zijn verdeeld in hoofdstukken voor de 4 deelgebieden:

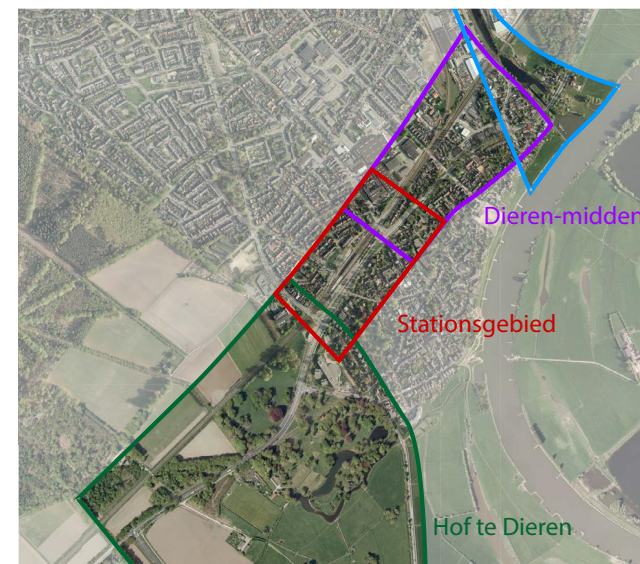
1. N348/N78, kunstwerken
2. Hof te Dieren
3. Stationsgebied
4. Dieren-Midden

Per deelgebied wordt er een korte beschrijving gegeven van de bestaande situatie, het stedenbouwkundig kader en daarna worden puntsgewijs de beoordelingskaders gegeven voor de vergunningplichtige bouwwerken.

Expertteam

Zoals eerder in dit document vermeld, is bij het opstellen van de ontwerphandleiding ruimtelijke inpassing Traverse gebruik gemaakt van een expertteam bestaande uit Michael van Gessel (landschapsarchitect), Jan Wabeke (stedenbouwkundige, Gelders Genootschap), André Houtman (landschapsarchitect, Houtman + Sander) en Karen Hoorn (stedenbouwkundig beleidsadviseur, gemeente Rheden).

Deze ontwerphandleiding heeft de basis gevormd voor de opgestelde welstandscriteria zoals deze nu voorliggen. Daarmee wordt de kwaliteit en samenhang van de ruimtelijke criteria zoals zorgvuldig opgesteld met behulp van het expertteam geborgd.

Ruimtelijk ontwerp Traverse Dieren

Bij de definitieve tracékeuze zijn alle ruimtelijke-, functionele-, milieutechnische-, cultuurhistorische en financiële aspecten afgewogen wat heeft geleid tot een definitief nieuw wegontwerp.

Dit wegontwerp staat niet op zich maar zal ook gevolgen hebben voor de inrichting van de omgeving van de weg (aansluiting bestaande infrastructuur, groenstructuur, inrichtingselementen, overgangen openbaar-privé etc.). Om de positieve effecten van het nieuwe wegontwerp in ruimtelijk opzicht zo goed mogelijk te ondersteunen is deze ontwerphandleiding opgesteld. Deze ontwerphandleiding geeft richting aan de toekomstige ruimtelijke inpassing en uitstraling van de weg. Soms als een eis, soms als een wens, dit wordt duidelijk per vormgevingsaspect aangegeven. Van de aannemer wordt verwacht dat er zeer zorgvuldig met deze aspecten wordt omgegaan vanwege de kwetsbare omgeving (cultuurhistorie, ruimtelijke kwaliteit, woonmilieu) waarin het project zich afspeelt.

Het ruimtelijk ontwerp voor het plangebied is toegesneden op de kaders als gesteld in het Inpassingsplan Traverse Dieren en het bestemmingsplan Dieren-Midden locatie Stationsgebied.

De verbeelding van het ontwerp dient in dit document als referentiekader ter ondersteuning van de welstandscriteria en scheidt het referentiekader voor de inrichting van de openbare ruimte.

Hoofddambities ruimtelijke kwaliteit Couleur Locale

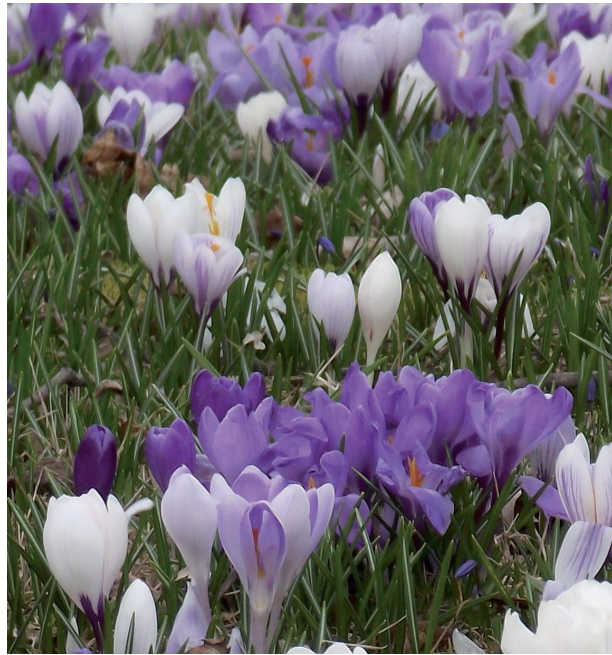
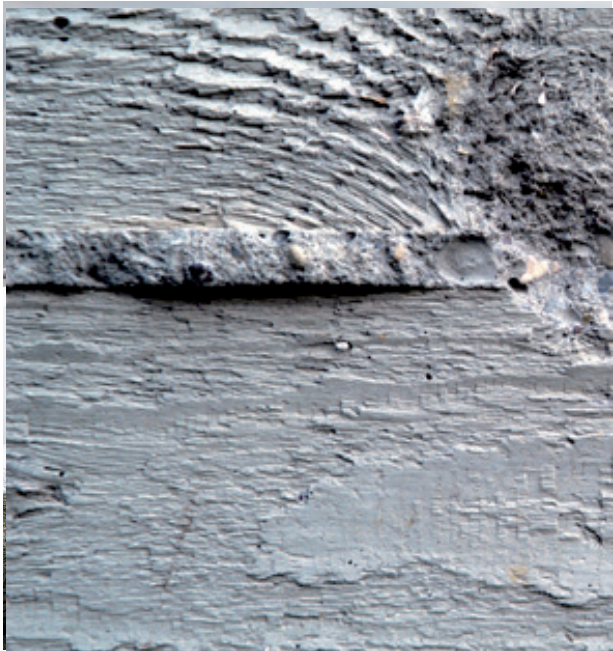
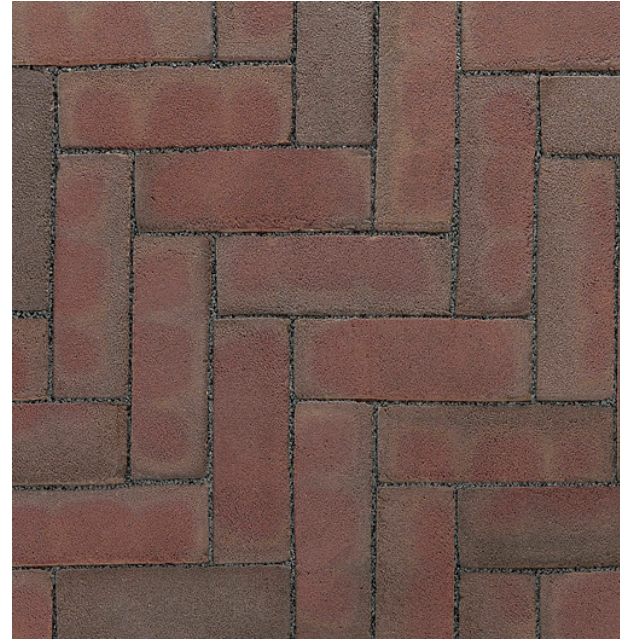
Dieren is prachtig gelegen tussen de Veluwe en de IJssel. Een aantal landgoederen dat ooit op deze landschappelijk waardevolle locaties is ontstaan is nog aanwezig. Het dorp wordt door de combinatie van belangrijke rail- en weginfrastructuur doorsneden waardoor op en rondom de huidige ligging van de N348 de aanwezigheid van autoverkeer zeer dominant is. Bij de aanleg van de Traverse zal het aantal autobewegingen niet afnemen, de verkeersstromen worden echter gereorganiseerd. Dit biedt een kans om de ruimtelijke verschijning van (de omgeving van) de Traverse meer aan te sluiten op de lokale kwaliteiten en uitstraling van het dorp, de Couleur locale.

Concreet betekent dit dat bij de uitvoering een groene, natuurlijke en tijdloze uitstraling wordt nagestreefd. Met inachtneming van de verkeerstechniek en verkeersveiligheid wordt een boomrijke inrichting voorgesteld waarbij de materialisering en detaillering van kunstwerken en infrastructuur zoveel als mogelijk een ondergeschikte uitstraling zullen krijgen. Bomen zullen niet of nauwelijks als van de wegstructuur afgeleide laanbeplanting worden aangebracht, maar in afwisselend dichte en open structuren, schijnbaar ad random langs de Traverse, alsof de weg er 'toevallig' doorheen snijdt. Waar de ruimte beperkt is, zal een groene uitstraling van de weg worden verzorgd.

Kunstwerken zullen, details daargelaten, weinig opzichtig en ondergeschikt aan de landschapsstructuur worden vormgegeven. Waar doorgaand verkeer overgaat in lokaal verkeer zal op zoveel mogelijk plaatsen de bestrating veranderen van asfalt in elementenverharding, aansluitend op het overige verblijfsgebied van de kern van Dieren.

Voor alle materialisering geldt dat een natuurlijk of een natuurlijk verouderend materiaalgebruik wordt voorgesteld: grote betonstructuren, roestvrijstaal of aluminiumconstructies worden vermeden. Per planlaag wordt toegelicht welke materialen worden voorgesteld.

Een uitzondering daarop zullen de voetgangersbrug (passerelle) en het zuidelijke stationsplein vormen, die een moderne toevoeging zullen zijn als 'beeldmerk' voor de stationsomgeving van Dieren. Deze elementen/plek schakel(en)t alle groene plekken en routes/functies aan elkaar. Materiaalgebruik en uitstraling zullen een unieke en herkenbare uitstraling krijgen waardoor het station werkelijk een 'adres' aan deze ruimte krijgt.

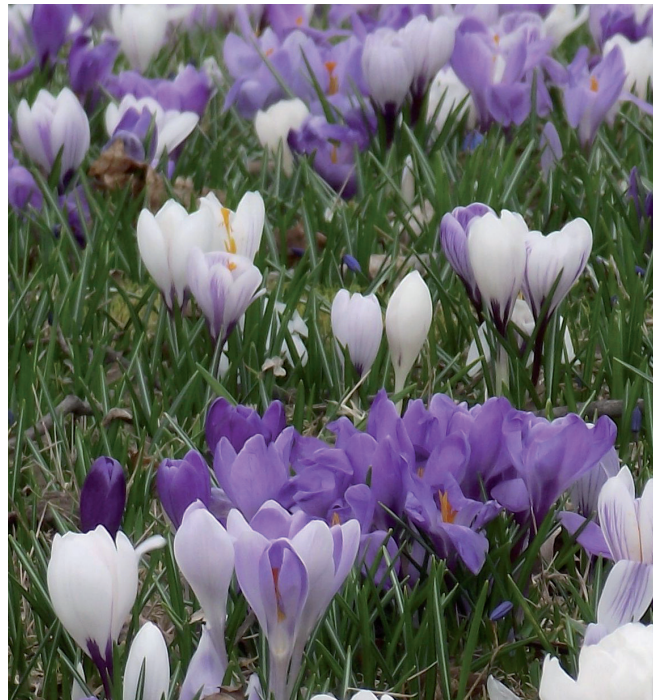
Ruimtelijk ontwerp Traverse Dieren

GRAS MET BOMEN

Een belangrijk uitgangspunt voor de inrichting van de openbare ruimte van de Traverse Dieren, is het zo consequent mogelijk doorzetten van bermen met extensief maaibeheer (intensief in de stationsomgeving). Kronen mogen overkragen over de weg. Om dat beeld in een vroeg stadium te bereiken en de beheerskosten te beperken, dienen merendeels grote bomen te worden aangeplant (maat 30-40 en groter). Een menging van eiken, lindes, iepen en magnolia's en krenten als kleinere soorten, zorgen voor een continue groenmassa met een diversiteit in seizoenen en ruimtelijke beleving.

Het uiteindelijk beplantingsplan dient met de grootste zorg gemaakt te worden en er dient net zoveel zorg aan de ondergrondse groeiomstandigheden te worden besteed als aan de bovengrondse kwaliteit.

VERSCHOLEN KUNSTWERKEN

De kunstwerken van de Traverse Dieren dienen onopvallend in het plangebied te worden ingepast. Een donkere kleurstelling en geleidelijke overgangen van maaiveld naar kunstwerk moeten daartoe bijdragen. Bij de uitwerking van de ontwerpen dient er maatwerk per locatie te worden geleverd en het materiaalgebruik dient natuurlijk verouderde eigenschappen te hebben. De hoeveelheid toegepaste materialen dienen beperkt te blijven. Detaillering is zeer belangrijk, maar vooral bedoeld om overgangen van materialen zo zorgvuldig mogelijk vorm te geven.

De voorbeelduitwerking van de kunstwerken in dit document zijn geen letterlijke blauwdruk voor de definitieve ontwerpen, maar geven wel een zeer duidelijke wensrichting aan voor de uiteindelijke verschijningsvorm.

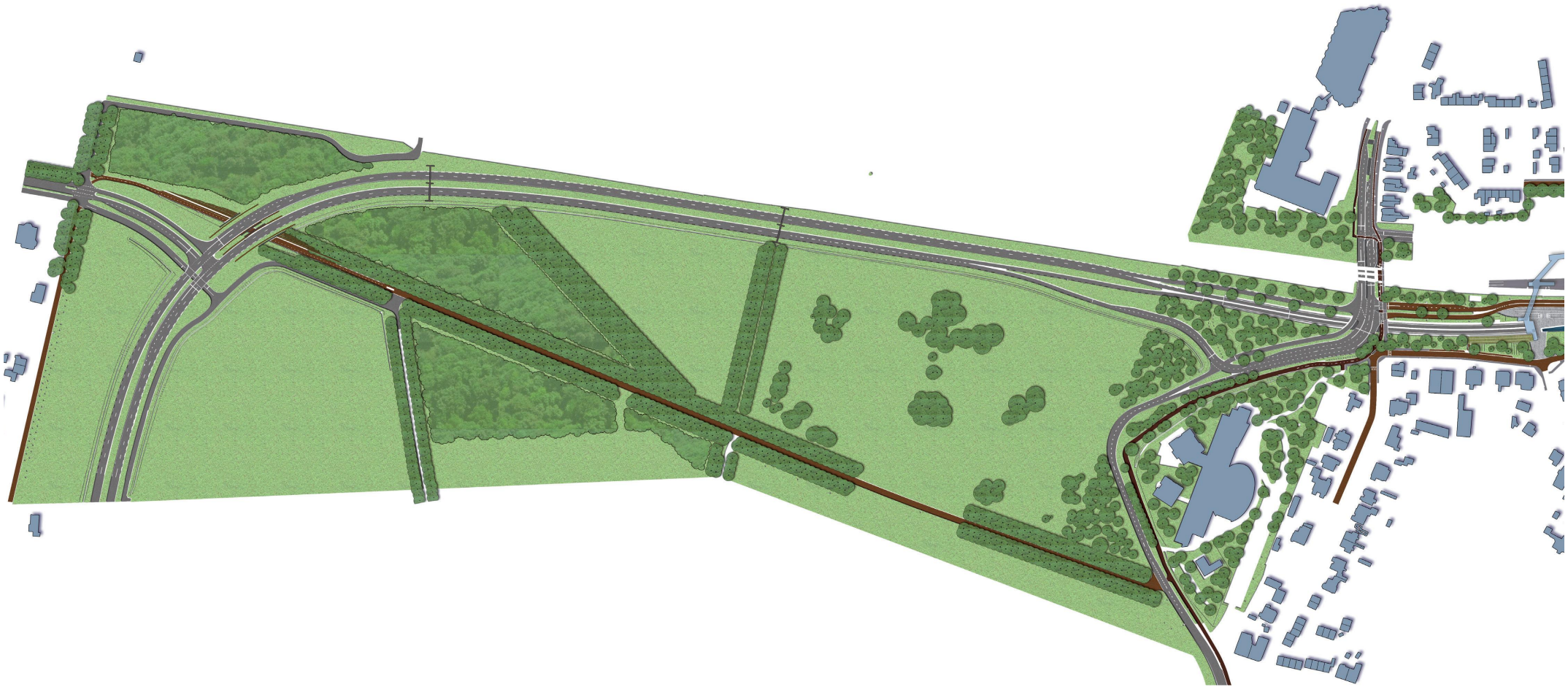
DORPS MET STEDELIJKE ACCENT

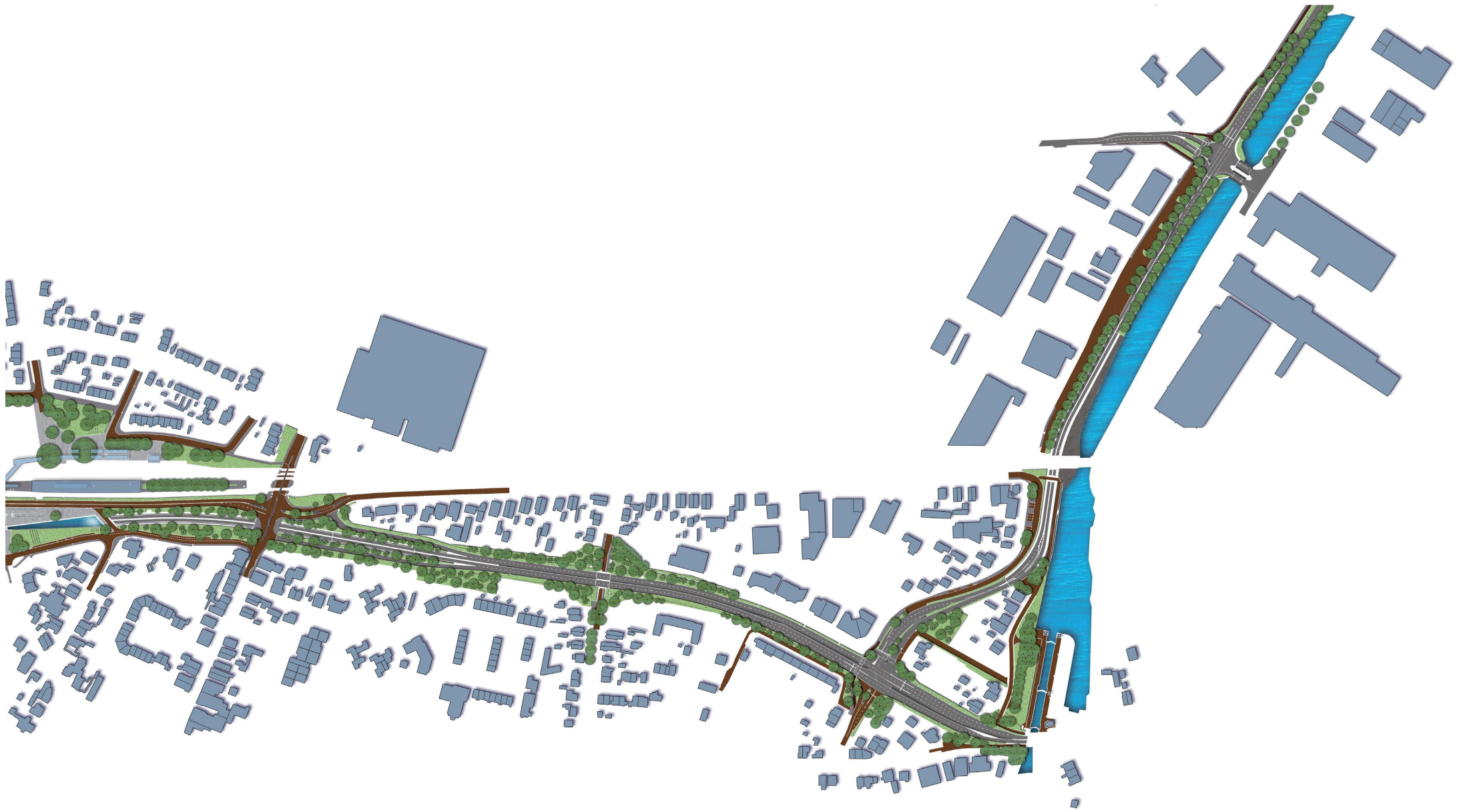
Het ontvlechten van doorgaand verkeer en bestemmingsverkeer moet bijdragen aan het verbeteren van de dorps kwaliteit van Dieren. Ook na de realisatie van de traverse zal de hoeveelheid infrastructuur nog aanzienlijk zijn. Daarom zal alle infrastructuur die niet primair bestemd is voor doorgaand verkeer, in (gebakken) elementenverharding worden uitgevoerd. Samen met de terughoudende vormgeving van de kunstwerken en de boomrijke bermen zorgt dit materiaal voor de dorps uitstraling. In de stationsomgeving mag een stedelijke accent aanwezig zijn wat door de komst van de passerelle al het geval zal zijn. Het stationsplein vraagt derhalve om een zorgvuldige aansluiting op het dorps karakter.

NIETS VERGETEN

Tussen de grens van het inpassingsplan en de grens van particulier terrein liggen op enkele plaatsen kleine ruimtes die niet tussen het wal en het schip mogen vallen. Onzichtbare begrenzingen tussen provinciaal en gemeentelijk eigendom mogen in de uitwerking niet zichtbaar zijn. Ook aansluitingen van de Traverse op de bestaande openbare ruimte dienen zorgvuldig te worden vormgegeven en uitgevoerd zodat (direct) na oplevering van de Traverse er sprake is van een logisch en samenhangend eindbeeld van de openbare ruimte.

Traverse Dieren Ruimtelijk ontwerp

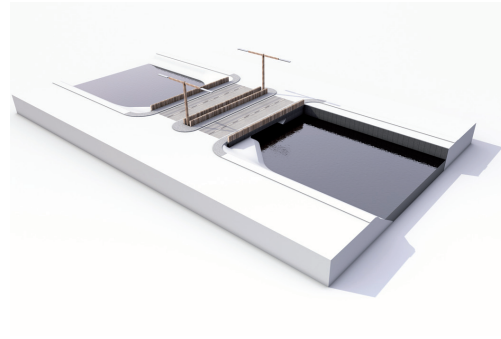
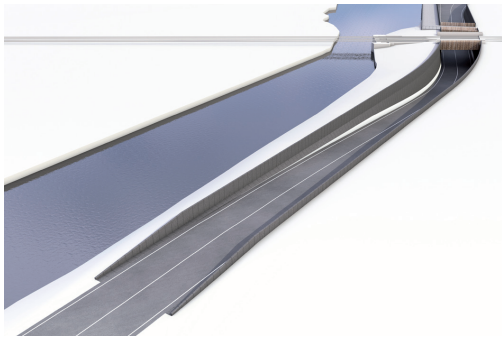
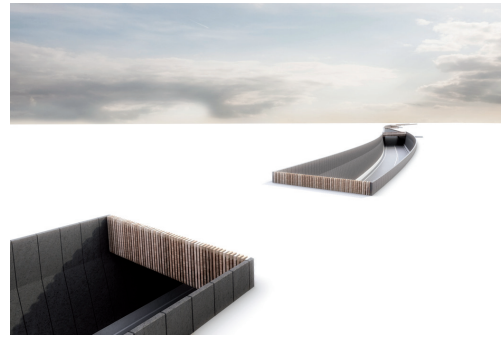
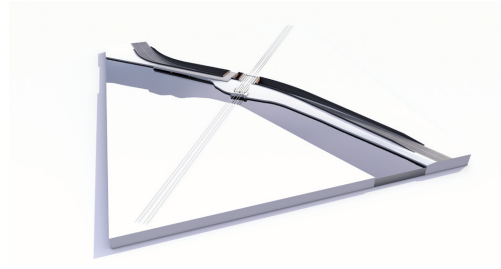
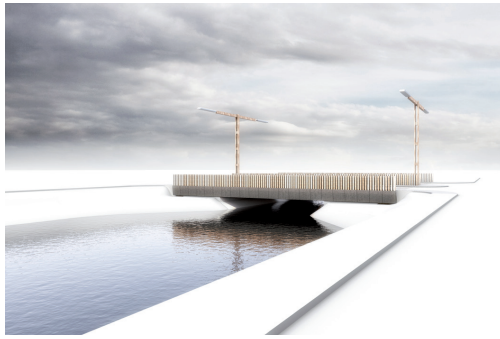
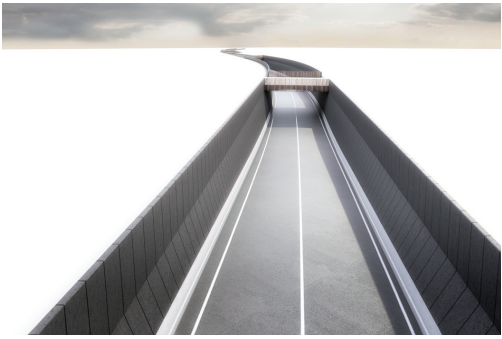
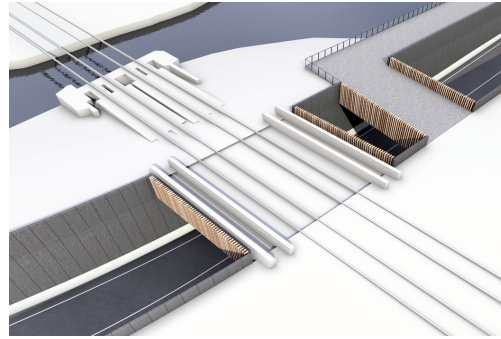
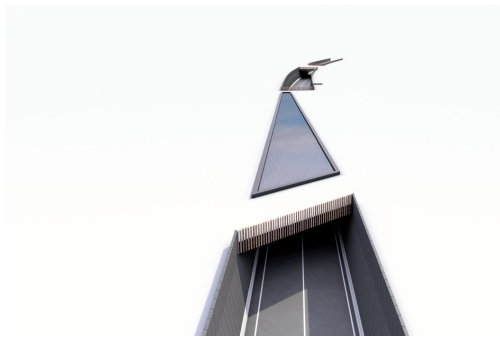
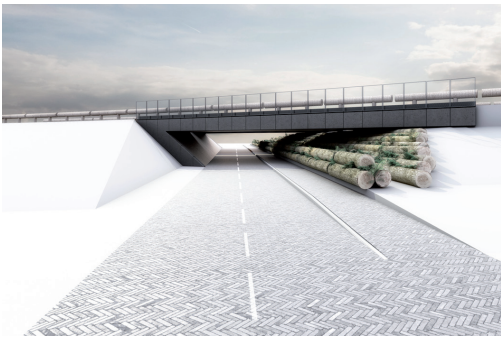
1. welstandscriteria N348/ kunstwerken

Een kunstwerk in bouwkundige zin is een door mensenhanden gemaakt bouwwerk, meestal, in de zin waarin het als term gebruikt wordt niet bestemd voor bewoning. Daarom ook wel civiel kunstwerk geheten. De term wordt heden ten dage voorbehouden aan onderdelen van infrastructuur.

Bij de Traverse Dieren betreft het kunstwerken die doorgaand autoverkeer van lokaal autoverkeer, fietsverkeer, treinverkeer of waterverkeer scheiden. Tevens worden een voetgangersbrug en parkeervoorziening nabij station Dieren gerealiseerd.

De kunstwerken zullen als een samenhangende familie worden vormgegeven, waarbij locatie afhankelijk specifiek op de omgeving wordt gereageerd. De passerelle zal zich in de vormgeving nog het meeste onderscheiden wat wordt ingegeven door de functie en de hoogte van het kunstwerk.

Referentie ontwerp kunstwerken Traverse Dieren

1. welstandscriteria N348/ kunstwerken

De civiel technische kunstwerken (in bouwkundige zin van het woord) worden als samenhangende familie, qua materialisering, vormgegeven. Op zichzelf worden ze locatie specifiek ontworpen. Dit maakt dat ondanks samenhang in materialisering elk kunstwerk uniek is.

Algemeen

Situering

- Aansluiten bij de richtinggevende verkeerskundige inpassing
- Kunstwerk reageert op omgeving

Massa en vorm

- Ondergeschikt aan landschappelijke structuur

Materiaalgebruik

- Natuurlijk of natuurlijk verouderend materiaal
- Minimale toevoeging van constructieve structuren van materialen zoals kaal beton, roestvast staal en aluminium

Kleurgebruik

- Ingetogen
- In hoofdzaak ingetogen in overeenstemming met de verkeersveiligheid
- Natuurlijk
- Accenten in afwijkende kleurstelling

A Aanvullende criteria Fietsonderdoorgang Hof te Dieren

Situering

- Op maaiveld zo onopvallend mogelijk in het landschap inpassen
- Voegend in de landschappelijke oost-weststructuur
- Passend in de context van Hof te Dieren

Massa en vorm

- Ranke vormgeving
- Vormgeving dek aansluiten bij de tunnelwanden kunstwerken
- Onderdoorgang is asymmetrisch met een harde en een natuurlijke zijde
- Leuning op brug onopvallend (ranke vormgeving)

Materiaalgebruik

- Geleiderails gelijk passend in context, natuurlijke uitstraling

Kleurgebruik

- ingetogen in overeenstemming met de verkeersveiligheid

C Aanvullende criteria Brug Apeldoornskanaal

Situatie

- kanaal is richtinggevend

Massa en vorm

- Ingetogen
- Ranke vormgeving
- Vormgeving dek aansluiten bij de tunnelwanden kunstwerken
- Leuning op brug onopvallend (ranke vormgeving)

Materiaalgebruik

- Aansluitend bij het algemene materiaal gebruik

Kleurgebruik

- Aansluitend bij het algemene kleurgebruik
- Relatie met de hekwerken bij de overkluizing
- brugdelen hebben een ingetogen kleurstelling

B/ E/ F Aanvullende criteria Tunnelbak stationsplein en onderdoorgang spoorlijn (N786)

Situering

- Hekwerk langs overkluizing (haaks op rijrichting N348) aansluiten op tunnelwand

Massa en vorm

Hekwerk langs tunnelwand

- als één geheel vormgegeven met tunnelwand, continue lijn

Hekwerk langs overkluizing

- 50 % transparant, verticale lamelle, dominant ten opzichte van evt. horizontale constructieve verbindingen

Materiaalgebruik

- Tunnelwand continue uitstraling in de structuur
- Hekwerk langs overkluizing is onderscheidend van tunnelwand en sluit aan bij het algemene materiaal gebruik (natuurlijk of natuurlijk verouderend materiaal)

Kleurgebruik

- tunnelwand heeft een ingetogen kleurstelling in overeenstemming met de verkeersveiligheid
- Hekwerk langs overkluizing onderscheidend van tunnelwand en aansluitend bij het algemene kleurgebruik

F Aanvullende criteria Fietsbrug bij spoortunnel

Massa en vorm

- Ranke vormgeving
- Transparant

Kleurgebruik

- ingetogen in overeenstemming met de verkeersveiligheid

Beschrijving bestaande situatie Hof te Dieren

De historische buitenplaats Hof te Dieren vormt de kern van het gelijknamige landgoed en ligt op de overgang van de Veluwe naar de IJsselvallei, zich uitstrekkend aan weerszijden van de Arnhemsestraatweg (N348), tussen Dieren en Ellecom. De parkaanleg waarin oorspronkelijk het huis stond, ligt zuidelijk van de Arnhemsestraatweg en wordt aan de west-, zuid- en oostzijde begrensd door de Ellecomsedijk en Doesburgsedijk. Tussen de Arnhemsestraatweg en de spoorlijn bevindt zich een smalle strook landbouwgronden en daarachter een bosgebied met als hoogtepunt het sterrenbos met 14 lanen op de Carolinaberg.

Hof te Dieren is in 2005 aangewezen als een beschermd rijksmonument zijnde een complex historische buitenplaats. De redengevende beschrijving geeft aan, dat de complex historische buitenplaats Hof te Dieren in cultuur- en tuinhistorisch opzicht van bijzonder belang is:

- wegens het grotendeels aan de zuidoostzijde van de Arnhemsestraatweg gelegen park van Hof te Dieren, dat door Jan David Zocher jr. werd aangelegd, door Carl Eduard Adolf Petzold werd verfijnd, enigzins werd gewijzigd en uitgebreid en als zodanig een zeer belangrijk 10de eeuwse Nederlands park in landschapsstijl is;
- wegens de aan de noordoostzijde van het park in landschapsstijl gelegen Koningsmuur alsmede de centraal in dat park gelegen muur, die waardevolle elementen en overblijfselen zijn van de voormalige formele aanleg uit de tijd van de Koning stadhouder Willem III;
- wegens het formele lanenstelsel met bossen aan de noordwestzijde van de Arnhemsestraatweg, de Nieuwe Plantage, waarin tevens een wagenwielvormig lanenpatroon een sterrenbos, dat in de 17de en 18de eeuw is aangelegd en dat in ontwerp, omvang en ouderdom in Nederland zeldzaam is.

De historische tuin- en parkaanleg wordt verder van cultuurhistorisch, tuinhistorisch en stedenbouwkundig belang geacht vanwege:

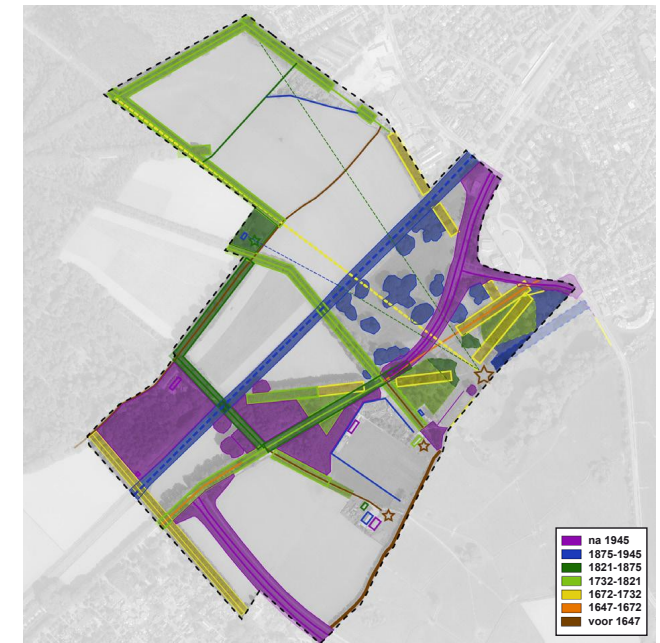
- de ouderdom
 - de goede herkenbare structuren uit de 17de en 18de eeuw
 - het landschapspark rond het (verdwenen) huis naar ontwerp van J.D. Zocher jr.
 - wijzigingen uit 1877 naar ontwerp van C.E. Petzold
 - de functionele en visuele relaties met de overige onderdelen van de buitenplaats
- Beetje dubbel wellicht; samenvatten?

Aanvullend hierop:

- Het betreft een karakteristiek landgoed tussen de Veluwe en IJssel, met bos en akkers op de hoge terreindelen en weilanden in de lage delen, dat onderdeel is van de reeks landgoederen op de flank van de Veluwe en goed bewaard gebleven open bouwlandcomplex kent;
- De ontwikkeling van jachtverblijf naar landgoed (bedrijf) met buitenplaats en de transformatie van formele naar landschappelijke aanleg, met behoud van uiteenlopende karakteristieke elementen, is exemplarisch en daarmee een toonbeeld voor dergelijke langdurige ontwikkeling van buitenplaatsen. Markant voor Hof te Dieren is de verwijzing naar de stadhoudelijke statuur en het ontstaan van een jachtgebied;
- De aanleg is van hoge architectonische kwaliteit met een compositie die inspeelt op reliëf (toppen, water) en een uitgestrekte landschappelijke, vanuit het huis gedachte compositie kent;
- Na 1944 is het park op essentiële punten gehavend, namelijk door het wegvallen van het hoofdhuis als centrum en de infrastructurele doorsnijding (versnippering).

De elementen in de huidige situatie zijn te relateren aan een bepaalde periode, waarin deze zijn ontstaan of de huidige vorm hebben gekregen. In onderstaand kaartbeeld is een overzicht van de geïnventariseerde elementen weergegeven. Daarbij

valt op dat de omgeving van het voormalige hoofdhuis wordt gedomineerd door de 19e eeuwse, landschappelijke aanleg, waarin enkele 17de eeuwse lanen zijn opgenomen. Het overpark, ingeklemd tussen spoor, Boswachterlaan, Oostlaan en Arnhemsestraatweg biedt een volledig eind 19e eeuwse beeld, met het straattracé uit 20e eeuw. De bouwlanden ten noorden van het spoor en ten zuidwesten van de moestuin vormen relictten van vóór de 17e eeuw, die langs de randen van voornamelijk 18e eeuwse lanen zijn vastgelegd.

Elementen, uiteengelegd naar de periode van ontstaan of transformatie, binnen het plangebied.
Uit: Historische effectrapportage Hof te Dieren

Reliëf

De voor de oostflank van de Veluwezoom karakteristieke gradiënt van heide en bos over bouwland en erven naar weilanden en uiterwaarden is hier vrijwel in optimale vorm aanwezig. Daar is tevens de compositorische laag aan toegevoegd, waarbij gebruik is gemaakt van de toppen voor de centra van de sterrenbossen en de laagste voor vijvers.

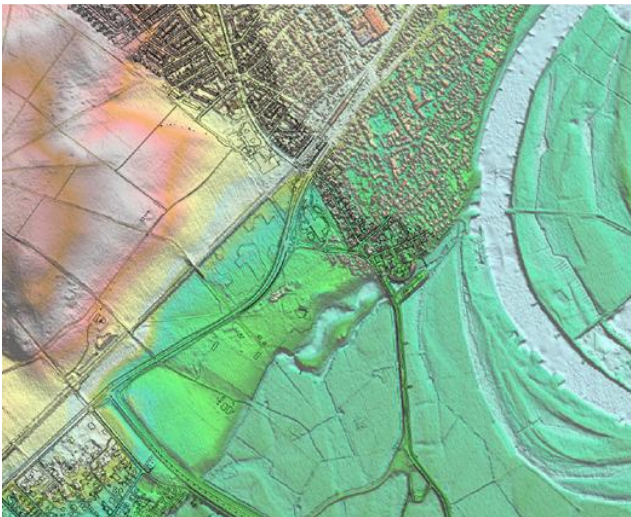
Op lager schaalniveau is sprake van interessant microreliëf in de vorm van opgehoogde esgronden (bijliggend) en greppels en sloten als grensmaking en afwatering (oa. langs lanen in het overpark).

Routing

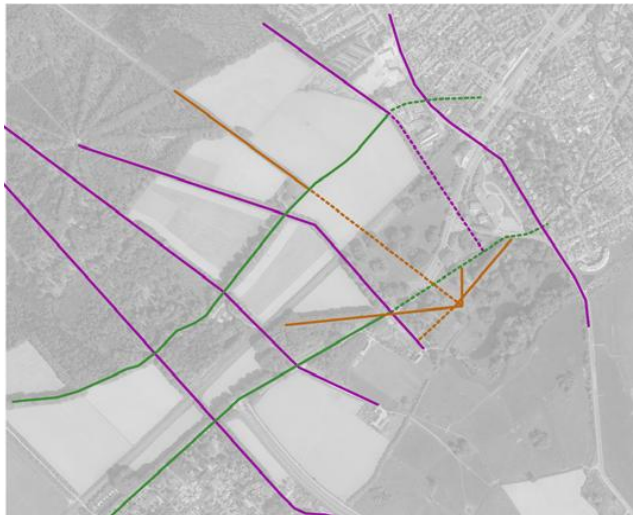
De doorgaande verbindingen liggen vrijwel parallel aan de hoogtelijnen, waarbij de Oude Arnhemseweg en Arnhemsestraatweg de oost-westverbindingen tussen Arnhem en Zutphen vormen. Haaks daarop liggen de doorgaande wegen richting Doesburg, Amersfoort en Harderwijk, alsmede de paden die de heidevelden en graslanden met de boerenerven verbonden (veedriften). De laanstructuur van de 17e eeuwse ganzenvoet verbond het hoofdhuis en het voorplein in vijf richtingen met de Heerstraat en andere terreindelen, zodat deze structuur de basis legde voor de ontsluiting en beleving van het hoofdhuis.

Zichtlijnen en ruimtewerking

De zichtlijnen binnen het plangebied hebben in principe het voormalige hoofdhuis als startpunt. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt in de 17e eeuwse lijnen, die in de vorm van de ganzenvoet werden vastgelegd, en de 19e eeuwse, landschappelijk geësceneerde doorzichten. De laatsten reikten vanuit het huis in noordelijke richting over het overpark tot op de bouwlanden en de bosrand, en in zuidelijke richting tot in het Paardenbroek en naar de kerktoren van Ellecom.

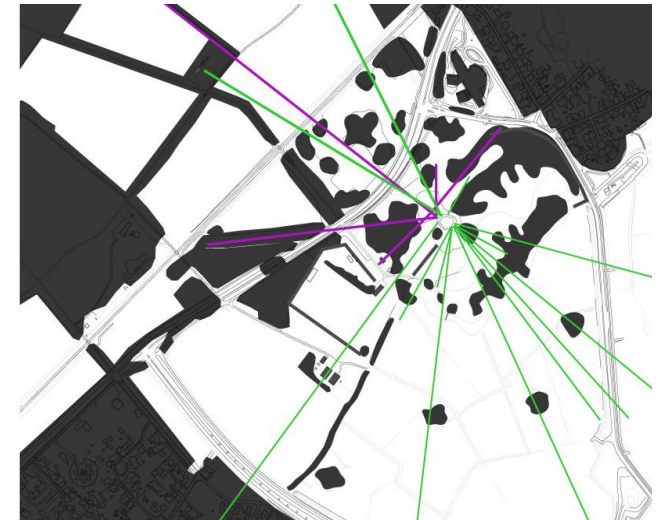

Fragement van de hoogte kaart met projectie van de huidige situatie (GBKN): rood-bruin is hoog, groen-blauw is laag (Bron: Atlas Gelderland)

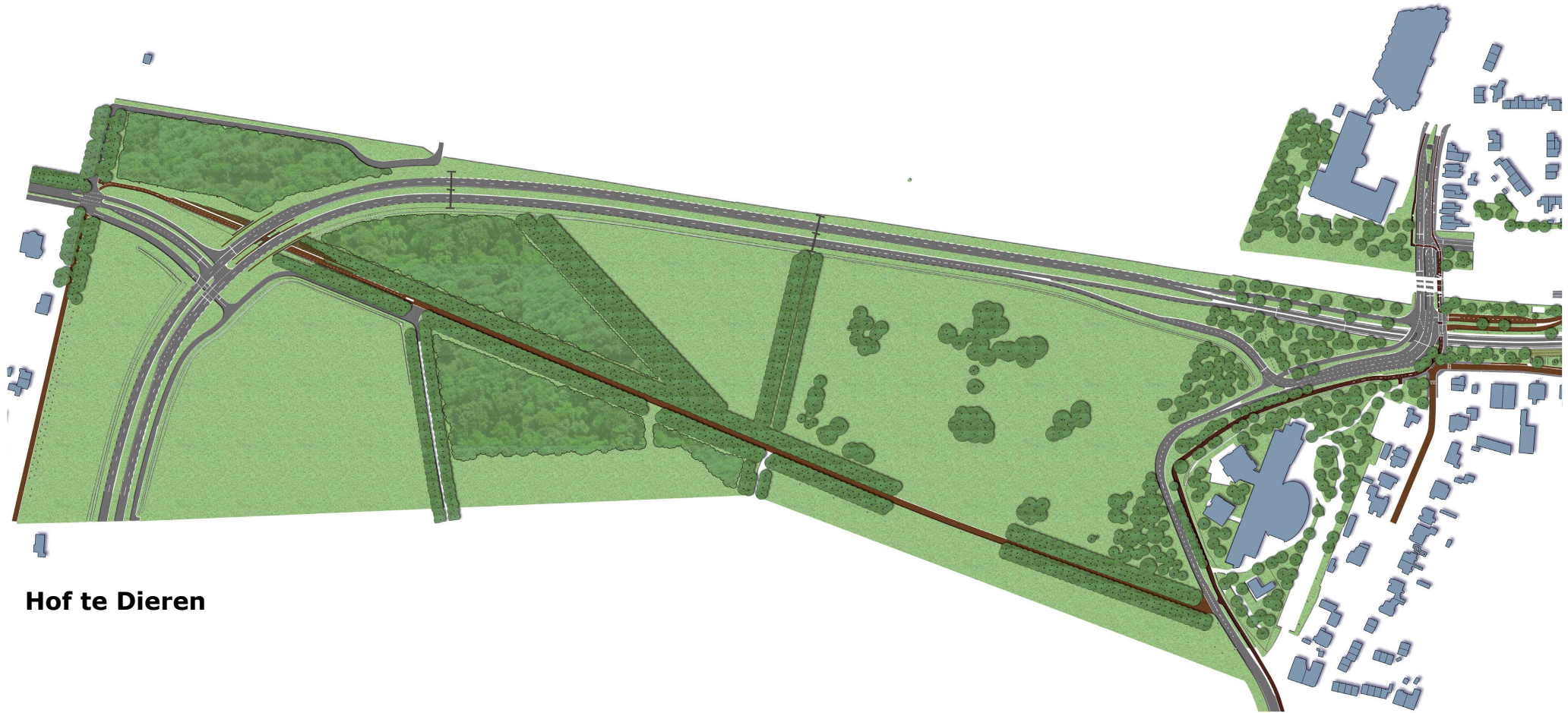
Hoofdroutes, onderscheiden naar oriëntatie: in groen de hoogtelijnen volgende doorgaande routes, in paars de haaks op de helling gelegen routes tussen de lage en hoge gronden, en in oranje de oorspronkelijke 'ganzenvoet' van paden vanaf het huis.

(Bron: Cultuurhistorisch effectrapport Hof te Dieren, SB4)

Zichtlijnen vanuit het huis, onderscheiden naar stijlvorm en periode: in paars de classicistische zichtlijnen te noordwesten van het huis, en in groen de landschappelijke zichtlijnen naar de wijde omgeving.

2. Welstandscriteria Hof te Dieren

Hof te Dieren

Wegmeubilair

welstandsniveau 1

Situering

- Plaatsing van wegmeubilair, bebording en verlichting moet goed worden afgestemd op de parkelementen, zoals reeds aangegeven in het Landschapsplan, zodat deze niet in de middenas van een laan of in een zichtlijn en zo min mogelijk in open gebied worden gepland en geplaatst.
- Inrichting landschap is richtinggevend

Materiaalgebruik

- Uniform
- Aansluiten bij bestaande vormgeving en functie

Kleurgebruik

- Gedekt/ donker

Detaillering

- Sober/ eenvoudig

Afscheidingen/ Hekwerken

welstandsniveau 1

Situering

- Inrichting landschap en historische aanleg is bepalend

Materiaalgebruik

- Afscheidingen bestaan bijvoorbeeld uit hagen en heggen, al dan niet voorzien van open hekwerk
- Uniform
- Aansluiten bij bestaande vormgeving
- Natuurlijke materialen

Kleurgebruik

- Gedekt/ donker

Detaillering

- Sober

Verharding

welstandsniveau 1

Situering

- Inrichting landschap en historische aanleg is bepalend

Materiaalgebruik

- Aansluitend bij functie
- Aansluiten bij bestaande vormgeving
- Natuurlijke materialen zoals gebakken klinkers

Kleurgebruik

- Donker

Detaillering

- Sober

Stationsgebied

Beschrijving bestaande situatie noordelijk stationsgebied

Stedenbouwkundige kenmerken

Zowel de Harderwijkerweg als de Wilhelminaweg bestaat in hoofdzaak uit een reeks van vrijstaande gebouwen en onbebouwde terreinen, ontstaan langs de oude veldwegen die de historische kern van Dieren verbonden met de Dierense Enk. Historische bebouwingslinten hebben een duidelijk functionele en visuele relatie met de route waarlangs ze zijn ontstaan. De situering op de kavel en de bebouwingsrichting zijn doorgaans historisch bepaald door de ontginningswijze en verkaveling van het omringende landschap. Vrijwel alle bebouwing is opgebouwd uit een of twee lagen met een stevige kap en staat gericht naar de weg. Nabij kruisingen of splitsingen van wegen staat de bebouwing gericht naar de belangrijkste weg. De relatief grote kavels bieden vaak ruimte voor forse aan- en bijbouwen, geschikt voor een veelheid aan functies. De historische linten van Dieren zijn inmiddels voor het grootste deel opgenomen in de meer planmatige dorpsuitleg die vooral na 1920 plaatsvond.

De Harderwijkerweg heeft een belangrijke (doorgaande) verkeersfunctie. Deze weg heeft een relatief breed profiel. De begeleidende bebouwing wisselt sterk in ouderdom en verschijningsvorm. Groenvoorzieningen en groene erven bij instellingen maken deel uit van het straatbeeld. Naast individuele panden komen nu ook complex-gewijze woon-bebouwing en instituten voor. Incidenteel hebben zich ook commerciële functies in de vrijstaande panden gevestigd.

De planmatige dorpsuitleg tussen Harderwijkerweg en Wilhelminaweg, aan de Prins Bernhardlaan en Noorder Parallelweg, kenmerkt zich in stedenbouwkundige opzet door het regelmatige blokvormige patroon van straten en bebouwing. Er is een heldere scheiding tussen openbaar terrein en privé-gebied. Kleine pleintjes en straatverbredingen vormen oriëntatiepunten in de buurten. Ook bieden ze speelruimte. De openbare ruimte is sober en

doelmatig ingericht. Het groen van de voortuinen en de kleine plantsoentjes geven de buurten een vriendelijk karakter. Waar in het straatprofiel voldoende ruimte is, versterken laanbomen de groene sfeer. De rooilijnen volgen het beloop van de weg, de voorzijden van de woningen zijn naar de straat gericht.

De huidige verschijningsvorm van het stationsgebied is ontstaan na de herinrichting van begin 70-er jaren. Door toename van het autoverkeer, het belang dat in de jaren 60 en 70 werd gehecht aan "ruimte voor de auto" en het ontbreken van een duidelijk stationsgebouw als entree naar het spoor zorgt voor een onsamenhangend stationsgebied dat gedomineerd wordt door geparkeerde auto's aan de noordzijde en asfalt aan de zuidzijde. Waarmee de barrièrewerking tussen noord en zuidzijde van het station wordt versterkt.

Kenmerken van het bebouwingsbeeld

Het bebouwingsbeeld aan de Harderwijkerweg heeft een afwisselend karakter, mede als gevolg van de verschillende stijperioden waarin de panden zijn ontstaan. Traditionele kenmerken van de architectuur overheersen het wegbeeld. Kenmerkend zijn de eenvoudige bouwmassa's, de dominante kap en de relatief lage gootlijn. Panden staan meestal met hun korte gevel naar de weg gekeerd. Aan de ornamentiek van de gevels wordt vaak extra aandacht besteed. De verschillende stijlopvattingen en uitwerkingen daarvan dragen in belangrijke mate bij aan de individualiteit van de panden en de afwisseling in het bebouwingsbeeld. Het gebruik van aardkleuren voor de hoofdmaterialen en een lichte kleur voor de kozijnen en lijsten overheerst. Deze overeenkomsten verzachten de verschillen tussen de verschillende panden.

De overige bebouwing in het plangebied (Prins Bernhardlaan, Noorder Parallelweg) is van een veel recentere datum en is rond 1960 en in de jaren 80. De bebouwing bestaat uit kortere en langere rijen van twee lagen met kap. De toegepaste materialen zijn roodachtige baksteen voor de gevels en donkere gebakken pannen voor de daken.

Stationsgebied

Beschrijving bestaande situatie zuidelijk stationsgebied

Stedenbouwkundige kenmerken

De historische kern van Dieren is van oorsprong een esdorp, gelegen op de overgang van de Veluwe stuwwal en de IJssel. De structuur bestaat hoofdzakelijk uit een lineair bebouwingspatroon langs wegen die grotendeels parallel lopen aan de rivier. Het eigenlijke dorpshart (de brink) lag bij de splitsing van de Hogestraat en de Kerkstraat. Door de aanleg van de spoorlijn en het Apeldoorns kanaal (tweede helft negentiende eeuw) werd de historische kern van Dieren afgesneden van het agrarisch gebied (de Enk). Deze nieuwe infrastructuur stimuleerde de vestiging van enige bedrijvigheid in Dieren. Dieren werd tevens aantrekkelijk als vestigingsplaats voor de (meervermogende) forens.

Na de Tweede Wereldoorlog werd de doorgaande functie van de Zutphensestraatweg binnen de dorpskom verlegd naar de Burgemeester De Bruinstraat. Tussen deze wegen en de spoorlijn bevindt zich een deel van de historische kern dat zich heeft gericht op de spoorlijn. De bebouwing bestaat voornamelijk uit individuele woningen langs de spoorlijn, deels in combinatie met bedrijfsbebouwing. Geheel Dieren-Zuid is in december 2011 van rijkswege aangewezen als beschermd dorpsgezicht.

Kenmerken van het bebouwingsbeeld

De historische kern van Dieren is vrijwel uitsluitend opgebouwd uit individuele panden in een of twee lagen met kap. De dorpskern valt uiteen in een vrijwel aaneengesloten eenvoudige lintbebouwing in traditionele stijl en een individuele bebouwing van monumentale 19e-eeuwse villa's en herenhuizen in Engelse landhuisstijl, neoclassicistische, neorenaissancistische en eclecticistische stijl.

Binnen deze onderscheiden gebieden heerst een grote samenhang in straatbeeld als gevolg van de grote mate van overeenstemmingen in massa, materiaal en kleurkeuze en in in de villabuurt ook door de rijke ornamentiek. Compacte, kloeke

bouwmassa's met afgeplatte schildkap afgedekt met donkere pannen zijn hier dominant. De situering van de dorpsbebouwing direct aan de straat levert een aantal markante hoekoplossingen op.

Het welstandstoezicht is gericht op het behoud van het karakter van het historisch dorpsgezicht. De individualiteit van de panden en de samenhang in het straatbeeld met de daarin aanwezige monumenten zijn waardevol. Ingrepen die tot een versterking van dit beeld leiden dienen te worden vermeden.

Beschrijving bestaande situatie station

Stedenbouwkundige kenmerken

Het monumentale perrongebouw met perronoverkapping vormen samen sinds 1944 het stationsgebouw van Dieren. Daarmee heeft Dieren een station van het zo genaamde eilandtype dat wil zeggen een station langs een doorgaande spoorlijn gebouwd op een perron dat zich tussen twee sporen bevindt. Een ander uniek punt van dit station zijn de bomen op het perron die het station een groene uitstraling geven.

Aan de noordzijde is het eilandstation bereikbaar via een smalle tunnel. Aan de zuidzijde bevindt zich een gelijkvloerse oversteek naar het perron vanaf het busstation.

Verstopt tussen het groen staat, aan de noordzijde langs het spoor, nog een perronkap met historische waarde van de Veluwe Stoom Maatschappij, die nog steeds in gebruik is.

Kenmerken van het bebouwingsbeeld

Het perrongebouw en de overkapping zijn aangewezen als gemeentelijk monument. De opzet van het bakstenen gebouw is een rechthoekige plattegrond onder het flauw hellende zadeldak van de perronoverkapping in de langsricting van het perron. De gevels aan de noordzijde en zuidzijde zijn identiek. Voor de monumentale waarde van het bouwwerk wordt verwezen naar de redengevende beschrijving (zie bijlage).

Stedenbouwkundig kader

De planvorming rondom de stationsomgeving van Dieren is erop gericht om de barrièrewerking tussen de noordzijde (Veluwezoom) en de zuidzijde (IJsselvallei) zo veel als mogelijk te verminderen en van het station weer een centrumfunctie in het gebied te maken.

Daarbij wordt de transitfunctie aan weerszijden van het station als vertrekpunt gebruikt. Door alle functies rondom het station goed in te passen voor alle gebruikers, ontstaat duidelijkheid in de functionaliteit van het station waar de ruimtelijke kwaliteit uiteindelijk bij gebaat is.

Een verbeterde ruimtelijke kwaliteit draagt vervolgens weer bij aan een goede verblijfskwaliteit. Het is wel belangrijk om deze volgorde van aandachtspunten bij de visievorming te hanteren.

Een belangrijk onderdeel van de visie voor de stationsomgeving, is de organisatie van de parkeervoorzieningen (P+R). Op dit moment is er veel overlast van geparkeerde auto's en zoekend autoverkeer aan de noordzijde van het station. Bij de inpassing van de parkeervoorzieningen zijn er twee aspecten die belangrijk zijn: concentreer de P+R voorziening aan één zijde van het spoor, zodat er zo min mogelijk zoekverkeer ontstaat en zorg voor een inpassing van het parkeren op de "Dierense Schaal". Dat laatste wil zeggen dat er geen sprake mag zijn van grote, kale verharde oppervlakten of te hoge gebouwde voorzieningen. De zuidzijde van het spoor laat, door de inpassing van de provinciale weg, een voorziening die voldoet aan bovenstaande eisen, niet toe. Aan de noordzijde van het spoor is wel ruimte voor een dergelijke voorziening, maar dan alleen als tweelaagse parkeervoorziening. Een maaiveldoplossing waarbij het parkeren wordt afgewisseld met bomen en hagen zou teveel ruimte innemen. Een tweelaagse parkeervoorziening zonder dak zal zich goed kunnen voegen in het stedenbouwkundig weefsel.

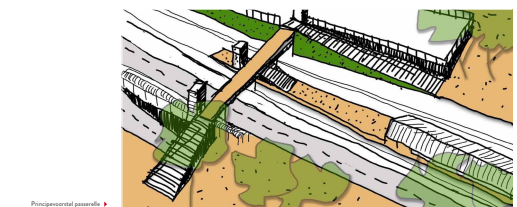
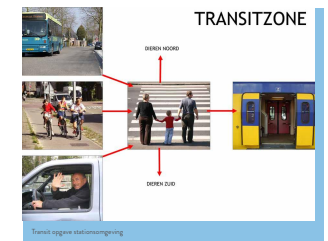
Door daarnaast rekening te houden met de bestaande rooilijnen en zichtlijnen in de wijk en het plaatsen van de parkeervoorzieningen zo dicht mogelijk bij het spoor, wordt aansluiting gevonden bij de "Dierense Schaal".

Een ander belangrijk onderdeel van de visie is de toegankelijkheid van het station. Op dit moment gebeurt dat middels een smal tunneltje en een gelijkvloerse overgang. Beide oplossingen verdienen geen schoonheidsprijs. En zijn hoewel ze voldoen aan de gestelde eisen, niet de voorkeursmodellen voor Prorail en NS Stations vanwege de (sociale) veiligheid en toegankelijkheid. Het verlengen en verbreden van het bestaande tunneltje zou een oplossing kunnen zijn, maar dan dient de toegankelijkheid ook nog verbeterd te worden middels een aantal liftinstallaties. Tevens beperkt de verdiepte ligging van de N348 aan de zuidzijde de mogelijkheid om de verlengde tunnel op een fraaie en toegankelijke wijze weer aan te sluiten op het maaiveld.

De oplossing voor Dieren kan gevonden worden in de inpassing van een voetgangerspasserelle over het bestaande spoor tussen de nieuwe parkeervoorziening en de aanhechting van de overkapping over de verdiepte provinciale weg. De passerelle krijgt een openbaar en niet overdekt karakter waardoor het ook als voetgangersverbinding tussen noord- en zuid Dieren kan functioneren. Behalve trappen zal de passerelle van liften worden voorzien voor een optimale toegankelijkheid van het station van Dieren. Onder deze passerelle wordt tevens het busstation ingepast waardoor er sprake is van een goed functionerende 'overstapmachine'. Het bovendeck van de parkeervoorziening zorgt er voor dat er al een belangrijk deel van de benodigde oversteekhoogte voor voetgangers wordt overbrugd, wat de functionaliteit van de parkeervoorziening vergroot.

Het ontwerp wordt zo opgesteld dat bij het eventueel niet realiseren van een passerelle het systeem van toegankelijkheid van de perrons middels de huidige toegangen kan blijven functioneren, ook na realisatie van het busstation en de parkeervoorziening.

Behalve een functionele oversteek voor voetgangers en een tweezijdig goed ontsloten station vormt de passerelle ook een ruimtelijke schakel tussen Dieren-Noord en Dieren-Zuid: van een boomrijk park met berken en dennen aan de noordzijde als voorbode op de Veluwe, via een begroeide parkeervoorziening en groene start van de passerelle naar een transparante of reflecterende zuidzijde, eindigend in een langgerekt waterelement met fontein aan de zuidzijde. De fontein en de start van de passerelle markeren tevens de beëindiging van de overdekte ligging van de N348 en begrenst daarmee het nieuwe stationsplein.

Voorlopig ontwerp Stationsomgeving Dieren, juni 2012
Houtman + Sander Landschapsarchitectuur

3. Welstandscriteria Stationsgebied

Bron: Ontwerphandleiding ruimtelijke inpassing
Traverse Dieren

A Bebouwing Harderwijkerweg

welstandsniveau 1

Situering

- Nieuwbouw baseren op de gegroeide kleinschaligheid, openheid en diversiteit;
- Nieuwbouw sluit aan bij de ritmiek van de bestaande bebouwing in de omgeving;
- De parcellering, de positie en de oriëntatie van de oorspronkelijke bebouwing zijn richtinggevend bij nieuwbouw;
- Het overwegend halfopen bebouwingbeeld van herkenbare individuele panden wordt in stand gehouden;
- Panden zijn gericht naar de openbare ruimte.

Massa en vorm

- Nieuwe bebouwing zal in harmonie met de bestaande bebouwing ontworpen moeten worden;
- De bouwmassa is compact en opzichzelfstaand;
- De toepassing van een kapvorm is uitgangspunt voor het bouwplan;
- De bestaande samenhang en afwisseling in kapvormen uit de omgeving zijn richtinggevend;
- Bij panden die een stedenbouwkundig geheel vormen zijn toevoegingen per woning ondergeschikt aan de hoofdstructuur en de ritmiek van het geheel;
- Hierbij is de eenmaal toegepaste toevoeging in beginsel de standaard uitvoering voor de overige panden;

Gevels

- Bij verbouw en renovatie is respect voor de oorspronkelijke stijl, gevelopbouw en materiaal- en kleurgebruik essentieel;
- Waar de tussenruimte tussen de panden gelijk of kleiner is dan twee keer de gemiddelde gevelbreedte van de naastliggende panden, sluit nieuwbouw aan bij de kenmerken van de bebouwing in de directe omgeving (bij grotere tussenruimten is een grotere vrijheid in stijlkenmerken, ritmiek, gevelopeningen en toevoegingen toegestaan);
- De geleding en ritmiek van de gevel zijn doorgaans verticaal gericht; dit komt naar voren in gevelassen;
- De onderpui en de bovengevel vormen een samenhangend geheel. De plaatsing van penanten en kolommen ondersteunt de gevelritmiek;
- De onderzijde (plint) en de bovenzijde (goot of kroonlijst) geven een horizontale geleding en bakenen het gevelvlak af.;
- De architectonische eenheid van het oorspronkelijke pand blijft uitgangspunt in geval van splitsing;
- De individualiteit van de panden blijft bij samenvoeging gehandhaafd;
- Bij verbouw en renovatie wordt aangesloten bij de richting en de maatverhoudingen van de bestaande gevelopeningen;
- De plaatsing en behandeling van de hoofdentree krijgt bijzondere aandacht;
- Zijgevels die duidelijk zichtbaar zijn vanaf de openbare weg worden als voorgevel behandeld;
- Afhankelijk van de architectuur van het pand wordt de aan- of uitbouw voorzien van een hellend dak of plat afgedekt;
- De mate van detaillering wordt afgestemd op het pand.

Aan- en uitbouwen (voorkant)

- Bij entreeportalen is een schuin dak mogelijk indien uitgevoerd conform de kap op de woning;
- Transparante erkers plat afdekken;
- Kleuren en materialen conform de bestaande situatie;
- Per woning maximaal één aanbouw aan de voorzijde;
- Gevelindeling conform karakteristiek en gevelbelijning van het bestaande;

Bijgebouwen

- Bijgebouw qua vormgeving afstemmen op de woning;
- Materialisatie en kapvorm van bijgebouw conform woning.

Materiaalgebruik

- Bij verbouw of renovatie het oorspronkelijke materiaalgebruik tot uitgangspunt nemen. Bij voorkeur baksteen en gebakken pannen toepassen.
- Glas, spiegelende oppervlakken en kunststof worden niet toegestaan bij beplating van gevels.

Kleurgebruik

- Bij verbouwing of renovatie wordt het oorspronkelijke kleurgebruik tot uitgangspunt genomen;
- Voor de hoofdmaterialen worden aardkleuren toegepast, in combinatie met donkere of rode pannen;
- In lichte kleuren geschilderde gevels of stucwerk worden toegestaan indien deze kenmerkend zijn voor de omgeving en in getemperd kleurniveau worden toegepast.

3. Welstandscriteria Stationsgebied

Detaillering

- Bij renovatie worden de kenmerkende ornamentiek als overstekken, dak- en gevellijsten, siermetselwerk en speklagen behouden;
- Specifieke detaillering van gevelopeningen, balkonhekken, deurluifels en dergelijke met grote aandacht ontwerpen;
- Gevelreclame aan panden met een commerciële functie moet passen binnen de structuur en de detaillering van de gevel;
- Geen reclame-uitingen bovenop het gebouw.

Afwerking erven

- Bij voorkeur hagen of heggen toepassen, al dan niet voorzien van open en donker geschilderd hekwerk;
- Gebouwde erfafscheidingen vormgeven in samenhang met de architectuur en de hoofdmateriaalkeuze van het pand;
- Zijerven grenzend aan openbare ruimte als voorzijde behandelen;
- Op achtererven en op zijerven grenzend aan het openbaar gebied is een erfafscheiding in de vorm van een transparant gaaswerk mogelijk (of groene haag lijkt me).

B Bebouwing Prins Bernardlaan, Noorderparallelweg

welstandsniveau 2

Situering

- Nieuwbouw sluit aan bij de ritmiek van de bestaande bebouwing in de omgeving;
- Panden worden gericht naar de openbare ruimte;
- De positie, het verkavelingsprincipe en de oriëntatie als gesteld in het ambitiedocument "Ambitie ruimtelijke kwaliteit Traverse Dieren en omgeving" is bij (vervangende) nieuwbouw richtinggevend (zie ook blz 58/59 van dit document, wensen)

Massa en vorm

- De bestaande schaal van de bebouwing in de omgeving is het uitgangspunt bij uitbreiding en vervanging van de bebouwing;
- Bij- en aanbouwen blijven duidelijk ondergeschikt aan de hoofdmassa: dit betekent in het algemeen voorzien van een plat dak;
- Aan- en bijbouwen op straathoeken worden zo veel mogelijk afgedekt met een kap in dezelfde helling als de hoofdmassa;
- De bestaande kapvorm en kaprichting blijven gehandhaafd. Bij complexgewijze bebouwing zijn dakopbouwen mogelijk, indien uitgevoerd conform een (reeds gerealiseerd en) goedgekeurd exemplaar op betreffende woonblok of architectonisch ensemble;
- Regelmatig geplaatste, gemetselde schoorstenen op het dak accentueren de afzonderlijke woningen;
- Afhankelijk van de architectuur van het pand wordt de aan- of uitbouw voorzien van een hellend dak of plat afgedekt;
- De mate van detaillering wordt afgestemd op het pand;

Aan- en uitbouwen (voorkant)

- Bij entreeportalen is een schuin dak mogelijk indien uitgevoerd conform de kap op de woning;
- Transparante erkers plat afdekken;
- Kleuren en materialen conform de bestaande situatie;
- Per woning maximaal één aanbouw aan de voorzijde;
- Gevelindeling conform karakteristiek en gevelbelijning van het bestaande.

Bijgebouwen

- Bijgebouw qua vormgeving afstemmen op de woning;
- Materialisatie en kapvorm van bijgebouw conform woning.

Gevels

- Bij renovatie en/of vervangende nieuwbouw sluiten de stijl en het materiaal aan op die van de bebouwing in de omgeving;
- De maat en schaal van de gevelindeling worden gerespecteerd;
- De verticale geleiding en ritmiek van de gevel worden benadrukt bijvoorbeeld door ordening van raampartijen langs verticale assen of door afwijkende behandeling van gevelvlakken;
- De maatverhoudingen van bestaande gevelopeningen worden gehandhaafd;
- Kopgevels die naar de openbare ruimte zijn gericht verkrijgen een duidelijke expressie;
- De toevoegingen per woning zijn ondergeschikt aan de hoofdstructuur en de gevelritmiek van het woningblok.

Kleur en materiaalgebruik

- Het oorspronkelijke kleur- en materiaalgebruik is uitgangspunt bij verbouwing of renovatie;
- Voor de hoofdmaterialen worden bakstenen in aardkleuren toegepast, in combinatie met donkere of rode dakpannen;
- Grotere vlakken tonen geen sterke kleurcontrasten;
- Bij verbouwing of renovatie is het oorspronkelijke materiaalgebruik uitgangspunt;
- Glas, spiegelende oppervlakken en kunststof worden niet toegepast bij de beplating van gevels.

Detailering

- Bij aanbouwen, renovatie of nieuwbouw is de specifieke detailering van gevelopeningen, balkonhekken, deurluifels en dergelijke in de omgeving maatgevend;
- De detailering bij aanpassing, renovatie of nieuwbouw verkrijgt eenzelfde mate van aandacht en expressie als die in de omgeving;
- Geen reclame-uitingen bovenop het gebouw.

Afwerking erven

- Erfafscheidingen bestaan bij voorkeur uit hagen of heggen, al dan niet voorzien van open en (donker geschilderd) hekwerk;
- Afscheidingen bij zijerven, gelegen aan de openbare ruimte, hebben eenzelfde afwerking als de voorzijde;

C Perrongebouw met kap

welstandsniveau 1 (gemeentelijk monument)

Voor wijzigingen aan dit monument is de redengevende beschrijving en de instandhouding van de daarin beschreven waarden leidend.

Situering

- De positie en oriëntatie van de oorspronkelijke bebouwing zijn richtinggevend;
- De beleving van onderlinge afstanden tussen de gebouwen is belangrijk.

Massa en vorm

- Bij renovatie conformeert het bouwwerk zich wat betreft massa en hoofdvorm aan de oorspronkelijke bebouwing;
- De kaphelling is gelijk aan bestaand;
- Bijgebouwen zijn in hoofdvorm en kap afgestemd op die van het hoofdgebouw;
- Dakopbouwen zijn niet toegestaan;
- Gevelindeling conform karakteristiek en gevelbelijning van het bestaande.

Gevels

- Renovatie en/of vervangende nieuwbouw respecteert de oorspronkelijke gevelopbouw;
- Zijgevels zijn duidelijk zichtbaar vanaf de openbare ruimte en worden behandeld als voorgevels;
- Het gebouw kent geen achtergevel;
- Bij splitsing van het pand blijft de architectonische eenheid van het oorspronkelijke pand behouden;
- Bij verbouw en renovatie wordt aangesloten bij de richting en de maatverhoudingen van de bestaande gevelopeningen.

Detailering

- Authentieke detailering zoals overstekken, geaccentueerde lijsten en siermetselwerk wordt bij verbouw behouden;
- Bij renovatie of nieuwbouw wordt zorgvuldig omgegaan (herstel, interpretatie) met de detailering van de kap, de gevelopeningen en het metselwerk;
- Geen reclame-uitingen bovenop het gebouw.

Materiaalgebruik

- Bij verbouwing of renovatie wordt het oorspronkelijke materiaalgebruik tot uitgangspunt genomen;
- In hoofdzaak bakstenen voor gevels en dakpannen op daken toepassen.

Kleurgebruik

- Bij verbouwing of renovatie wordt het oorspronkelijke kleurgebruik tot uitgangspunt genomen.

3. Welstandscriteria Stationsgebied

referentiebeeld groene wand parkeervoorziening

D Gebouwde parkeervoorziening

welstandsniveau 1

Situering

Westzijde/ Entree Harderwijkerweg

- Herkenbare entree
- Bescheiden, voegend in de stedenbouwkundige structuur

Noordzijde direct aansluitend bij de woonomgeving

- Positie en de oriëntatie van de bestaande bebouwing zijn richtinggevend voor de nieuwbouw;
- Nieuwbouw sluit aan bij het stationsgebied;
- Bebouwing is gericht op de openbare ruimte.

Zuid en oostzijde

- Relatie met de stationsomgeving
- Ontwerp relatie met passerelle/ gebouwde voetgangersverbinding
- Positie en de oriëntatie van de bestaande bebouwing zijn richtinggevend voor de nieuwbouw;
- Nieuwbouw sluit aan bij het stationsgebied;
- Bebouwing is gericht op de openbare ruimte.

Massa en vorm

- Nieuwbouw zal in harmonie met de bestaande bebouwing ontworpen moeten worden;
- De bouwmassa is op zichzelf staand;
- De bouwmassa bestaat uit een gelaagde parkeervoorziening zonder kap;
- De bouwmassa vormt een stedenbouwkundig geheel met de overige stationsvoorzieningen.

Gevels

- Architectonische eenheid met de passerelle/ gebouwde voetgangersverbinding;
- Vormgeving is terughoudend;
- Er is geen alzijdige vormgeving van de gevels

Westzijde/ Entree Harderwijkerweg

- Signaalfunctie voor automobilisten
- Bescheiden, voegend in de stedenbouwkundige structuur

Noordzijde direct aansluitend op de woonomgeving

- Dichte gevel met groene uitstraling

Zuid en oost gevel

- Min. 50 % transparant, verticale belijning, dominant boven evt. horizontale constructieve verbindingen

Materiaalgebruik

- Natuurlijk of natuurlijk verouderend materiaal
- Minimale toevoeging van constructieve structuren van materialen zoals kaal beton, roestvast staal en aluminium

Kleurgebruik

- Ingetogen
- In hoofdzaak donker
- Natuurlijk
- Accenten in afwijkende kleurstelling

Detailering

- Specifieke detailering van gevelopeningen, balustrades, luifels en dergelijke met grote aandacht ontwerpen;
- Gevelreclame aan het pand moet passen binnen de structuur en de detailering van de gevel;
- Geen reclame-uitingen bovenop het gebouw.

E Gebouwde voetgangersverbinding

welstandsniveau 1

Moderne toevoeging als 'beeldmerk' voor de stationsomgeving Dieren

Situering

- Nieuwbouw sluit aan bij het stationsgebied;
- Positie, dominantie en de oriëntatie van de oorspronkelijke bebouwing (stationsgebouw met monumentale kap) zijn richtinggevend voor de nieuwbouw;
- Bebouwing is gericht op de openbare ruimte;
- Bebouwing heeft een relatie met parkeervoorziening

Massa en vorm

- Nieuwbouw zal in harmonie met de bestaande bebouwing ontworpen moeten worden, doch met een hedendaagse uitstraling;
- De bouwmassa is op zichzelf staand;
- Bebouwing vormt een architectonische eenheid met de gebouwde parkeervoorziening;
- materiaal en vorm zijn uniek;
- Overkapping is ingetogen en ondergeschikt aan hoofdbebouwing
- Aanlanding voetgangersverbinding heeft een relatie met afwerking overkluising zuidzijde;
- Liften, trappartijen en dergelijke als geheel vorm geven.

Materiaalgebruik

- Natuurlijk of natuurlijk verouderend materiaal
- Minimale toevoeging van constructieve structuren van materialen zoals kaal beton, roestvast staal en aluminium
- Liften, transparant
- Overkapping, transparant

Kleurgebruik

- Ingetogen
- In hoofdzaak donker
- Natuurlijk
- Accenten in afwijkende kleurstelling

Detailering

- Specifieke detailering van gevelopeningen, balustrades, luifels en dergelijke met grote aandacht ontwerpen;
- Gevelreclame aan het constructie moet passen binnen de structuur en de detailering van de gevel;
- Geen reclame-uitingen bovenop de constructie.

F Overige gebouwde voorzieningen ten behoeve van stations- en tunnelfuncties

welstandsniveau 1

Hiermee worden alle bouwwerken bedoeld die in het openbaar gebied rondom het station en tunnelbak worden geplaatst zoals fietsenstalling, nooduitgangen tunnel en dergelijke.

Algemeen

- Bebouwing sluit aan bij ruimtelijke uitgangspunten stationsgebied;
- Tunnelvoorzieningen aansluiten bij ontwerp voor afwerking tunnel/ overkluising
- Fietsvoorziening zuidzijde aansluiten op groene zuidrand
- Fietsvoorziening noordzijde in goede harmonie plaatsen met zicht op perrongebouw.

Massa en vorm

- De bouwmassa vormt een stedenbouwkundig geheel met de overige stationsvoorzieningen;
- plat afgedekt.

Materiaalgebruik

- Spiegelende oppervlakken en kunststof worden niet toegestaan bij beplating van gevels;
- natuurlijk of natuurlijk verouderend materiaal;
- Minimale toevoeging van constructieve structuren van materialen zoals kaal beton, roestvast staal en aluminium

Kleurgebruik

- Ingetogen
- In hoofdzaak donker
- Natuurlijk
- Accenten in afwijkende kleurstelling

Detailering

- Specifieke detailering van gevelopeningen, balustrades, luifels en dergelijke met grote aandacht ontwerpen;
- geen overmaat aan detaileringen, dus bescheiden overstek, boeiboord en ornamenten;
- Gevelreclame aan het constructie moet passen binnen de structuur en de detailering van de gevel;
- Geen reclame-uitingen bovenop het gebouw.

Dieren-Midden Welstandscriteria

Dieren Midden

Bron: Ontwerphandleiding ruimtelijke inpassing
Traverse Dieren

Beschrijving situatie

Voor het gebied dat door Dieren-Midden vooral langs achterkanten van tuinen van woningen en bedrijven loopt, wordt gestreefd om de weg zo landschappelijk en groen mogelijk in te passen. Gestreefd wordt om de weg zo groen mogelijk te begeleiden waarbij struweelbeplanting/heesters zoveel als mogelijk worden vermeden, om doorzichten en weidsheid tussen de boomstammen door te kunnen waarborgen. Op een enkele plek, waar i.v.m. privacy afscherming gewenst (vereist) is en geen geluidsscherm hoeft te worden toegepast, kan met Rhododendron/Hulst enige afscherming worden verkregen. Deze beplanting wordt echter niet als structurerend beplantingsmiddel in het ontwerp ingezet. Dat geldt ook voor hagen: middengeleiders worden voorzien van gras of worden verhard en waar mogelijk worden bomen geplant, om een zo continue mogelijk uitstraling van het. De noodzakelijke geluidschermen krijgen wel de uitstraling van een groene wand, hoewel het wenselijk is om af en toe, om de continue wandwerking te doorbreken, een gemetselde muur te voorzien. Deze gemetselde delen kunnen bijdragen aan de discontinuïteit van het landschapsbeeld langs de weg. Tevens kan op een aantal plaatsen de begroeiende wand aangevuld worden met tegen de wand geplaatste heesterbeplanting (Rhododendron, Hulst, Krent) om de wandwerking te verzachten. In de uitwerking van de geluids/zichtschermen dient hier extra aandacht aan te worden besteed.

huidige situatie

Geluidschermen

welstandsniveau 2

Situering

- Voegend naar de verkaveling

Materiaalgebruik

- Afscheidingen bestaan bijvoorbeeld uit beplanting en hagen, al dan niet gecombineerd met geluidswerende voorzieningen;
- Uniform;
- Natuurlijke materialen.

Kleurgebruik

- Gedekt/ donker

Detailering

- Sober

Impressie groen geluidsscherm aan smalle berm
Bron: Ontwerphandleiding ruimtelijke inpassing
Traverse Dieren

2013

Deel 3

Wensen

in samenwerking met:
Wurck
Houtman + Sander

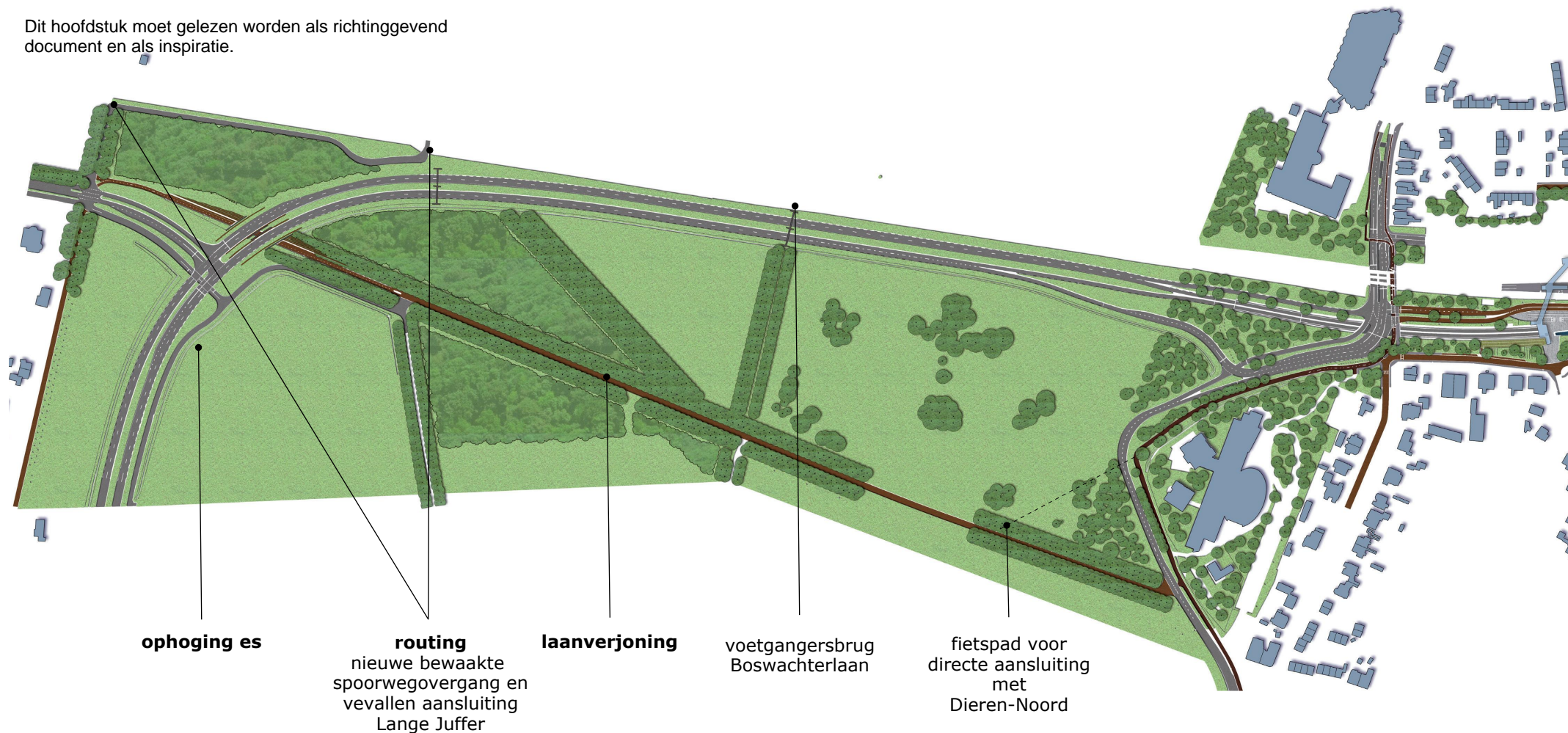
Wensen

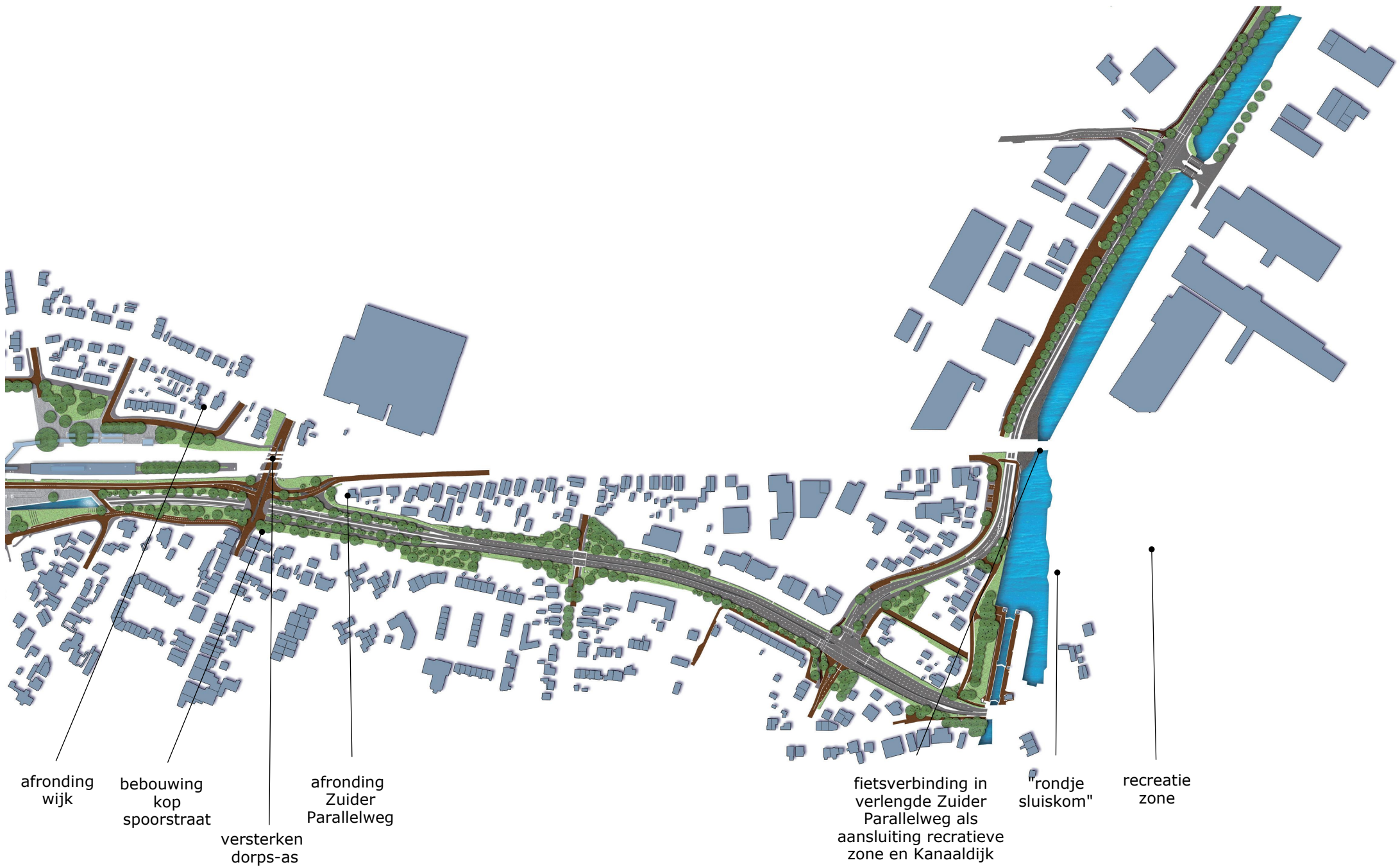
Zoals in de inleiding gezegd, kunnen niet alle ideeën als genoemd in het ambitie document worden gerealiseerd binnen de vooraf vastgesteld kaders.

Toch is een aantal van de ambities van dien aard dat zij mogelijk in de toekomst een bijdrage kunnen leveren aan het verder optimaliseren van de gewenste doelen.

Daarom staan in dit hoofdstuk de (nog) niet gerealiseerde of op korte termijn te realiseren ambities als toekomstwensen verbeeld.

Dit hoofdstuk moet gelezen worden als richtinggevend document en als inspiratie.

afronding wijk

bebauwing kop spoorstraat

versterken dorps-as

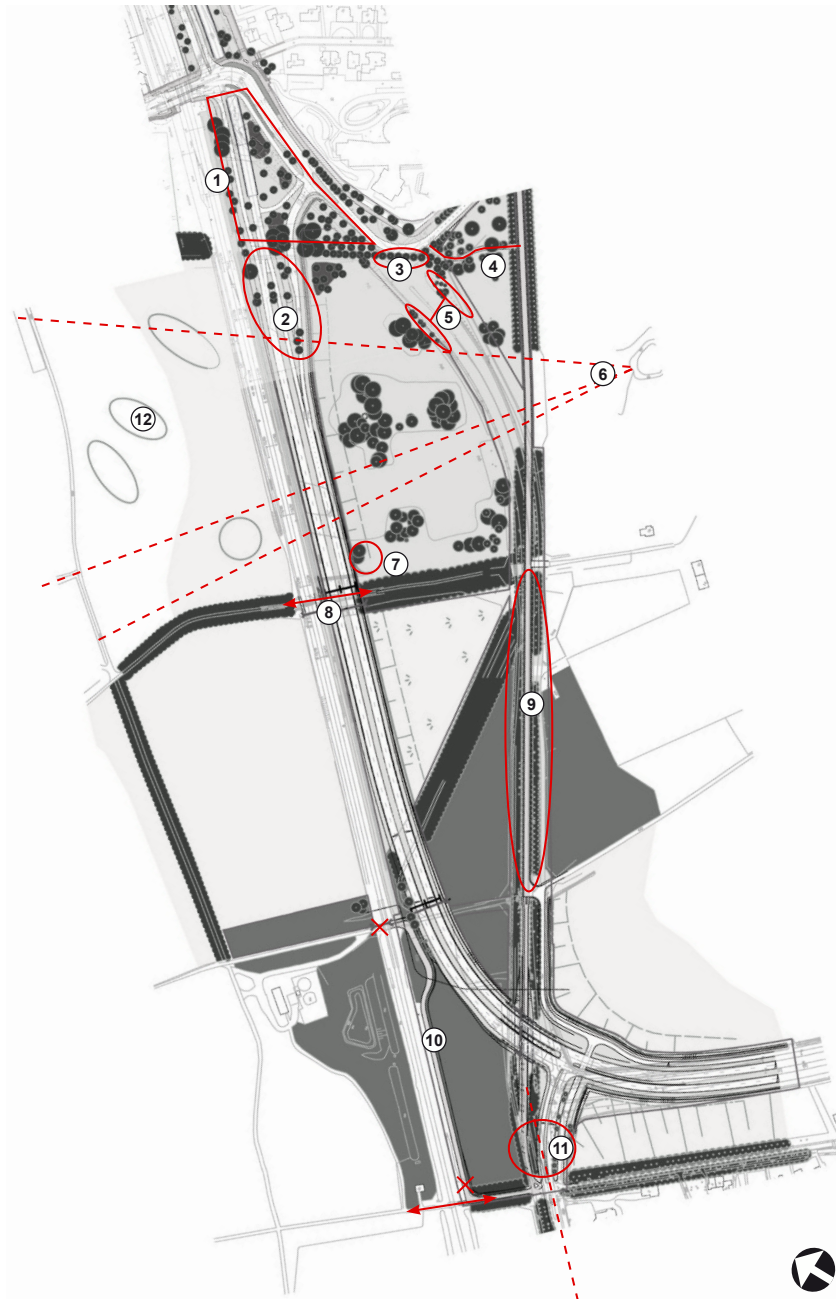
afronding Zuider Parallelweg

fietsverbinding in verlengde Zuider Parallelweg als aansluiting recreatieve zone en Kanaaldijk

"rondje sluiscom"

recreatie zone

Bron: Ontwerphandleiding ruimtelijke inpassing Traverse Dieren

Naast de binnen het project Traverse Dieren uitgevoerde maatregelen/ ingrepen voor de realisatie van het project zijn er nog meer ambities die een bijdrage kunnen leveren aan een verdere versterking van de cultuurhistorische en landschappelijke waarden en beleving het landgoed Hof te Dieren.

Routing

Vanuit cultuurhistorisch oogpunt zijn de drie routes van de laaggelegen erven naar de hogere (bos-) gronden uitgangspunt. Daarbij verdient het de sterke voorkeur het Vitens-terrein vanaf de westzijde te ontsluiten in plaats van via de Lange Juffer, zodat ten zuiden van het spoor geen extra pad hoeft te worden aangelegd tussen de Hofstetterlaan en Lange Juffer en een spoorwegkruising kan vervallen (10).

Overpark

Het tracé en reliëf van de huidige weg door het overpark dienen volledig te worden verwijderd. Het is niet aan te bevelen om losse bomen uit de vier te verwijderen clumps te behouden indien een midden- of zijberm daartoe de mogelijkheid biedt (2, 7) omdat hiermee het karakter van de clumps niet kan worden behouden en omdat de robuuste clumps of boomgroepen karakteristiek zijn voor het overpark, en losse bomen van dat principe afwijken. De voor clumps specifieke beplantingen en plantlocaties verdienen de voorkeur boven het behoud en opname van huidige laanbomen in de clumps (5).

In beide hoeken, tegen de Boswachterlaan en de voormalige Oostlaan, is het passend om een nieuwe clump aan te planten, waar in het plan enkel die tegen de Oostlaan is opgenomen (7). Er dient rekening gehouden te worden met de zichtlijnen (6). Ook in de bouwlanden ten noorden van het spoor zouden nieuwe clumps de ruimtelijke strekking van het park vergroten, conform de visie van Stichting Twickel, waarbij de keus nog zal moeten worden gemaakt of deze clump de zichtlijnen geleiden of juist beëindigen (12).

In beide hoeken, tegen de Boswachterlaan en de Oostlaan, is het passend om een nieuwe clump aan te planten, waar in het plan enkel die tegen de Oostlaan is opgenomen (7). Er dient rekening gehouden te worden met de zichtlijnen (6). Ook in de bouwlanden ten noorden van het spoor zouden nieuwe clumps de ruimtelijke strekking van het park vergroten, conform de visie van Stichting Twickel, waarbij de keus nog zal moeten worden gemaakt of deze clump de zichtlijnen geleiden of juist beëindigen (12).

Het verdient aanbeveling om het beoogde tracé van een fietsverbinding tussen de Doesburgsedijk en de herstelde Arnhemsestraatweg (4) nader af te stemmen op de aan te leggen wandelpaden in het overpark, waarbij niet wordt gerefereerd aan de Oostlaan.

Laanverjonging

In het landschapsplan is reeds rekening gehouden met een verjonging van de laanbomen langs de Arnhemsestraatweg. Dit is legitiem aangezien nu al minder dan 40% van de oude laanbomen resteert en zodoende de kans gegrepen wordt om de laan in het geheel te vernieuwen om uiteindelijk een duurzaam eenduidig beeld op te leveren. Dit geldt tevens voor de enkele resterende oude bomen in het middendeel van de Arnhemsestraatweg (9). Het kappen van (oude) bomen voor het maken van een tijdelijke (nood)weg stuit daardoor niet op bezwaren.

Vanwege de door ouderdom noodzakelijke kap van een deel van de Boswachterlaan, bestaat hier eveneens de kans om de laan integraal te verjongen. In de visie van Stichting Twickel is voorzien dat de Lange Juffer tussen de Zuidlaan en Arnhemsestraatweg geen laanbeplanting meer krijgt, aangezien de Lange Juffer van oudsher geen onderdeel uitmaakte van de lanen in het sterrenbos.

Ophoging es

Zoals in het Landschapsplan is opgenomen, is het ophogen van de akkerranden tot een flauwe helling, in lijn met de 'natuurlijke' opbolling van de es, passend voor de cultuurhistorische en landschappelijke situatie. Dit heeft als voordeel dat de weg beter wordt ingepast in de omgeving en zo minder verstoring brengt (zicht, geluid, licht). Daarbij moet de ophoging zeer geleidelijk worden afgevlakt en over grote lengte worden uitgetrokken, zodat er geen wal maar een natuurlijk ogende bolling ontstaat. De randen die ontstaan door de doorsnijding van de weg dienen zo stijf mogelijk te worden uitgevoerd. Zodat de doorsnijding van de es goed voelbaar is.

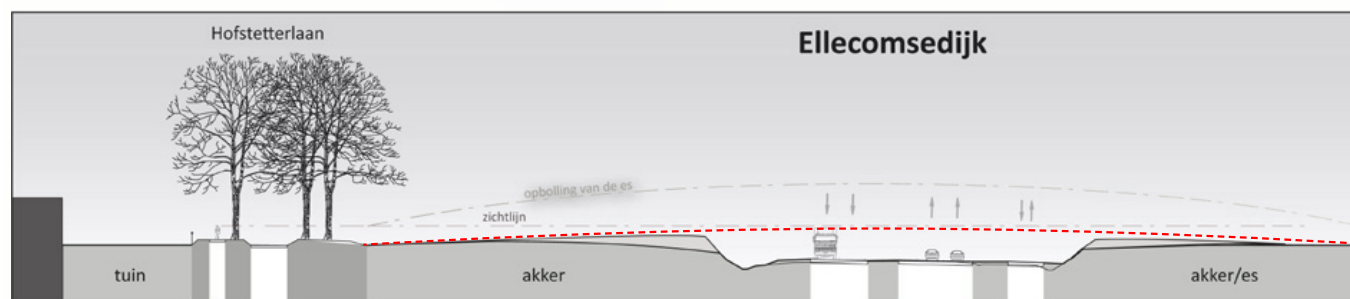
De ophogingen in het overpark behoeft een extra zorgvuldige uitvoering, zodat de resterende oude laanbomen en clumps geen hinder ondervinden en de laagtreppels in tact blijven. Daarbij zou de ophoging onder de boomkronen voorlopig achterwege moeten blijven, en worden aangevuld op het moment dat de clumps (op langere termijn) integraal worden verjongd.

Overige wensen tot verzachten barrièrewerking

Kansen voor het verzachten van de barrièrewerking van de infrastructuurbundel en verdere versterking van de ruimtelijke kwaliteit kunnen worden gevonden in het realiseren van de in de visie van Stichting Twickel voorgenomen elementen, zoals:

- Een brug over Traverse en spoor ter hoogte van de Boswachterlaan (8);
- aanleg van wandelpaden in het overpark;
- een logische aanpassing van de wandelroutes, zodat voldoende effectieve wandelmogelijkheden ten zuiden van de infrastructuur ontstaan;
- Het park uitbreiden op de bouwlanden, met eigentijdse clumps en zonder de herkenbaarheid van open bouwlanden aan te tasten.

Bron: Aanbevelingen Cultuurhistorische effectrapportage rapport Hof te Dieren, SB4

Wensen Stationsgebied

Bebouwing

In de huidige situatie is er een sterk contrast in bebouwing tussen Dieren-Noord en Dieren-Zuid.

Noord

- Grove korrel
- Grote(re) bouwvolumes
- Rijbebouwing
- Na-oorlogs
- Horizontaal

Zuid

- Fijne korrel
- Individuele panden
- Lintbebouwing
- Voor-oorlogs
- Verticaal

Aan de oostzijde van het noordelijk stationsgebied is het contrast minder sterk aanwezig en is het gebied diffuser.

Een nieuwe wijk afronding kan een bijdrage leveren aan de versterking van het contrast.

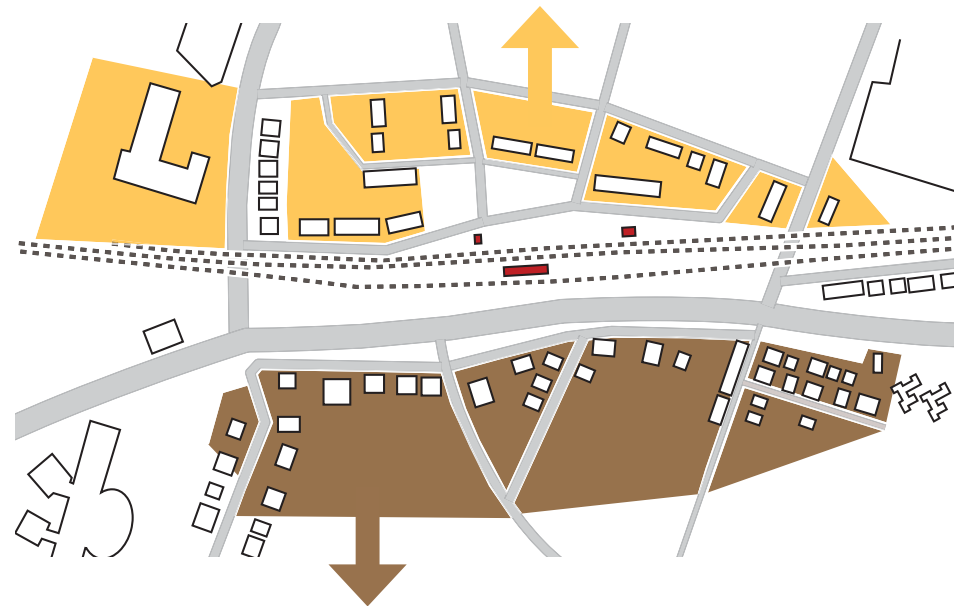
Noorder Parallelweg 4-22

Pr. Bernardlaan 11-25

Noorder Parallelweg 9-19

Stationsplein 4

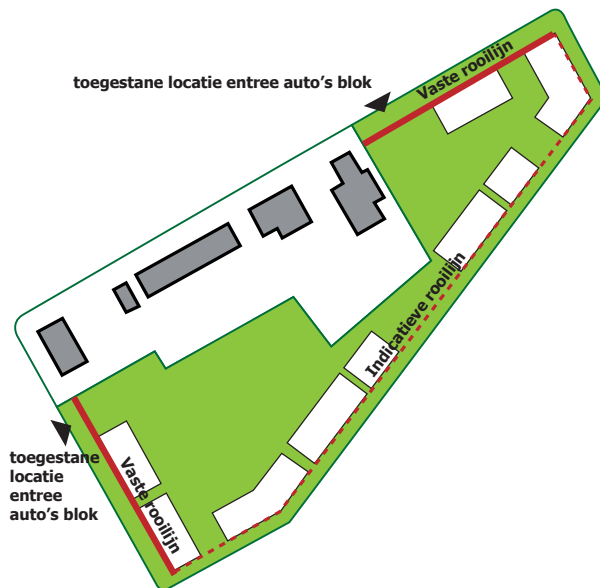
Stationsplein 6
(gemeentelijk monument)

Stationsplein 10
(gemeentelijk monument)

A Wijkafronding Noorder Parallelweg

- Maximaal 3 bouwlagen.
- Bebouwing vormt aan alle randen voorkanten.
- Rooilijn bebouwing in lijn met bestaande bebouwing.
- Gebruik baksteen als hoofdmateriaal voor de afwerking van de bouwvolumes.
- Aan spoorzijde, Koningin Mariastraat en het Wilhelminaplein primair de functie wonen, aan de Wilhelminaweg kan dit worden afgewisseld met detailhandel en/of kantoorruimte ter versterking van de 'Dorpsas'.
- Parkeerbehoefte oplossen binnen het gestelde kavel.
- De bestaande parkeerhaven aan de Koningin Mariastraat hoeft niet als gegeven te worden beschouwd. Het aantal parkeerplaatsen zal wel binnen het gestelde kavel moeten worden teruggebracht.
- Parkeren tussen of achter de bouwvolumes.

oplossingsrichting ingreep wijkafronding

referentie wijkafronding Noorder Parallelweg

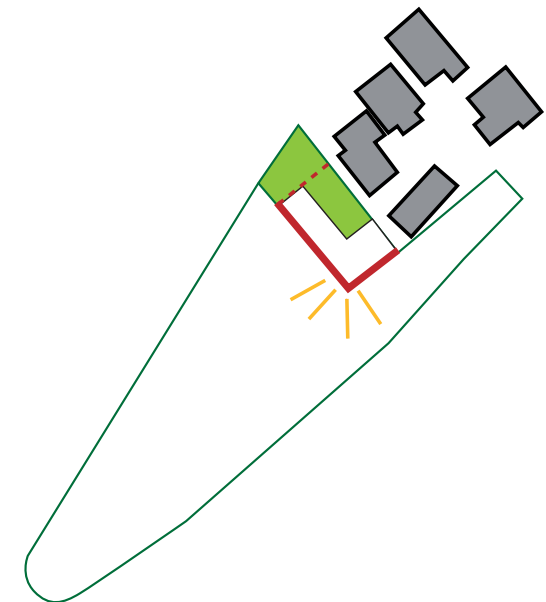
referentie wijkafronding Noorder Parallelweg

referentie afronding Zuider Parallelweg

B Afronding Zuider Parallelweg

- 2/3 bouwlagen.
- Rooilijn aan het park (west+zuid) volledig bebouwd.
- Gevel representatief aan het park en Zuider Parallelweg.
- Parkeren oplossen op eigen erf.
- Functie wonen en/of kantoor.
- Bebouwing in de lijn van naast gelegen woningen.
- Rooilijn aan parkzijde direct op erfgrans.
- Sterke relatie tussen gebouw en park.
- referentiebeelden geven een beeld van een representatieve afronding bestaande bebouwing, met orientatie naar meerdere zijden en een groene inpassing.

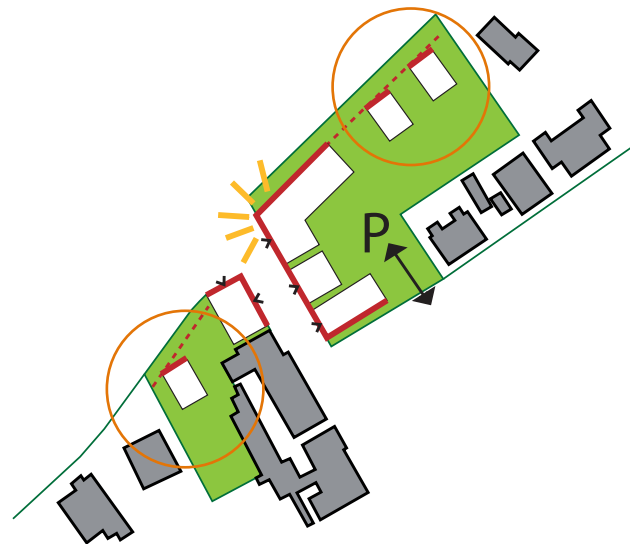

oplossingsrichting ingreep Zuider Parallelweg

Wensen Stationsgebied

C Afronding kop Spoorstraat

- Vrijstaande gebouwen met een footprint van ca. 100 m².
- 3 bouwlagen met woon- en/of kantoorfunctie.
- Goothoogte op ca. 6 meter.
- Bebouwing in dezelfde richting als naastliggende bebouwing.
- Architectuur in samenhang met woningen Burgemeester de Bruinstraat.
- Parkeren op eigen erf of op binnenhof.
- Voorgevel representatief en minimaal 5 meter uit de erfgrans.

oplossingsrichting ingreep Stationsplein

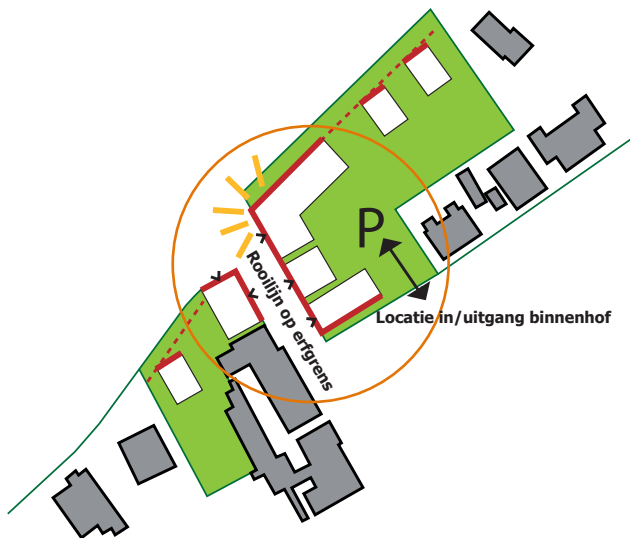
(bestaand voorbeeld)

referenties nieuwe villa's

C Afronding Spoorstraat/ Vingerhoed

- Gebouwen langs de Spoorstraat direct op de erfgrans met 2 a 3 bouwlagen.
- De gebouwen op de hoeken van de Spoorstraat orienteren zich zowel op het stationsgebied als naar de Spoorstraat.
- De noord-oostelijke hoek verbijzonderen ten opzichten van 2 lagen met kap, als accent op de kop van de Spoorstraat.
- Langs de Spoorstraat zijn de plinten bestemd voor functies die de Dorpsas versterken.
- Bebouwing aan de Vingerhoed hebben een woonfunctie, de hoek van het bouwblok heeft in de plint nog wel een andere functie.
- Parkeren op het achter gelegen binnenhof.

oplossingsrichting ingreep Spoorstraat/Vingerhoed

bron: Ambitiedocument Traverse Dieren en omgeving, 2012

referenties Spoorstraat met verschillende kappen 61

Wensen Kanaalzone

Ruimtelijke structuur

- Beleefbaar maken van kanaalzone als lineair landschappelijk element.
- Omgeving sluis (beschermd dorpsgezicht) als eenheid versterken en beleefbaar maken ('rondje sluiscom').
- Sluiszone als koppeling tussen Apeldoorns Kanaal en IJssel met weids zicht.
- Burg. Willemsestraat opvatten als zuidwestelijke begrenzing kanaalzone, zone vanaf deze weg zichtbaar maken.
- Achterkanten Kattenberg eenduidig afwerken.
- Versterken recreatief cachet door koppeling sluiszone met IJssel en directe fiets/wandelroute met Dieren.
- Een nieuwe aanlegsteiger voor de witte vloot.
- Zone Roekenbos met respect voor flora en fauna reconstrueren naar een landgoedachtig karakter. Met de voormalige buitenplaats Kerkwijck/IJsselsteijn als referentie

bron: Ambitiedocument Traverse Dieren en omgeving, 2012

huidig beeld

oplossingsrichting nieuwe structuur 63

Inpassingsplan Traverse Dieren Provincie
Gelderland, 2013

Landschapsplan (onderdeel van inpassingsplan),
Provincie Gelderland, 2013

Cultuurhistorische effectrapportage rapport Hof te
Dieren, SB4, Provincie Gelderland, 2013

Ontwerphandleiding Ruimtelijke inpassing Traverse
Dieren, Provincie Gelderland, 2013

Ambitiedocument Travese Dieren en omgeving,
Provincie Gelderland en gemeente Rheden,
december 2012

Bestemmingsplan Dieren-Midden, locatie
stationsgebied, gemeente Rheden, 2013